

Nepriklausoma

Lietuva

This paper was mailed
Tuesday, October 4 1994

• LITUANIE INDÉPENDENTE • INDEPENDENT LITHUANIA •

Nr. 20 (54-ieji metai) 1994 SPALIO OCTOBER 4 d. • DVISAVAITINIS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS • 7722 George St., LaSalle, P.Q. H8P 1C4 • Tel: 366-6220 • \$1.-

ĮVYKIŲ APŽVALGA B.N.

PIRMASIS KONFLIKTAS HAITI

Rugsėjo 24 d. JAV Mari-nų vadovaujamas dalinys VIRGIL PALUMBO, budėjo prie Haiti policijos štabo pastato, Cap-Haitien mieste, antrame savo didumo. Konfliktas ir susišaudymas įvyko, kai, anot Lt. Palumbo ir jo 14-kos vyrų dalinio liudijimu, po 2jų valan-dų budėjimo, pradėjus tem-ti, Lt. Palumbo pastebėjo du policininkus išėjusius prie vartų ir atrodė, lyg jie būtų vaizdave, kad su-sipyko. Vienas jų išsitraukė pistoletą, kitas automata ir po to į jėdą staiga atsui-ko į Palumbo, kuris buvo vos 5 metrų atstume nuo jų. Jis reagavo ir šovė. Abu policininkai žuvo. "Mums buvo grasinama, mano dalinio vyrai buvo pavojuje. Be jokios abejonės aš galiu įrodyti, kad buvome tyčia provo-kuojami ir planuojama mus užpulti. Tie du gerai žino-jo, ką jie daro".

Jis įsakė marinams šaudyti, kai pamatė du Haiti policijos pagalbininkus ("at-tachés", žinomus gyventojų persekiojimų vykdymais) irgi grąšinančius ginklais ir šaunančius į marinus. Kitas Haiti palcininkas persisvėrė pro langą ir šovė į žemiau stovinčius marinus, kurie neturėjo jokios priedangos. Palumbo ir jo vyrai atsisau-dė. Su-žėistas vertėjas į koją, kuris toliau vertėjavo gau-damas pirmąją pagalbą. Mariniai nesitraukė nuo savo posto, nes jiems pajū-dėjus, galėjo ir civiliai pa-klūti į šaudymo ruožą.

Sustabdęs šaudymą, Lt. Palumbo pagalvojęs, kad tamsoje netoli jo gatvėje guli marinas. Jis nusliauzė iki tos vietos ir pasirodė, kad ten pūpsojo krūmas. Greito konflikto metu žuvo 10 policininkų.

Nepavyko, deja, išvengti konfliktų tarp prez.Aristido šalininkų ir, taip vadinamų "attaché"- karinės huntos palaikytojų bei buvusių milicininkų. Smurtas parei-kalavo aukų. Taip pat mi-nios pradėjo veržtis prie maisto sandėlių, pasigelb-stint peliais ir lazdomis.

JAV kariniai daliniai, neduodant jiems aiškių nurodymų iš Baltųjų Rūmų, yra nepavydėtinoje padėty-je, kai smurtui kylant, jie lieka tikrai stebėtojais.

tininkų nuginklavimą, reikia rizikuoti ir duoti progos uniformuotiems, oficialiems haitiečių kariuomenės ir policijos daliniams išlaikyti tvarką gatvėse. Galvojama, kad tie išsilikusieji daliniai bus tinkami ir prez.Aristi-dui atvykus į valdžią, ir jie sudarytų pagrindą nau-jos policijos struktūrai.

Stebint JAV spaudos ir TV žurnalistų komenta-rus, neatrodo, kad tai bus taip lengva padaryti, nes, ir atvirai sakant, pats prez. Aristidas nesudaro pajėgus valstybininko įspūdžio...

Keista, kad nesimta paprastos priemonės- neleis-ti žmonėms masiniai būriuoti gatvėse, o ir prie maisto sandėlių atsiųstoji kariuomenė tikrai galėtų padaryti tvarką, išdavinė-jant produktus.

Tuo tapu - JAV prez. Clinton'as - užsiėmęs Ru-sijos prez.Jelcin'u, kuris atvyko į Washington'ą su žmone ir palydovais...

NAUJAS NATO GENERA-LINIS SEKRETORIUS

Rugsėjo mėn. 26 d. iš-rinktas naujas NATO Gene-ralinis sekretorius - Bel-gijos Užsienio Reikalų ministeris Willy CLAES, 55 metų amžiaus, pasižy-mėjęs savo sutaikinimo ga-bumais. Jis išrinktas, mi-rus buv. Gen. sekretoriui Manfred Woerner'ui.

NATO būstinė randasi Belgijos sostinėje Briuselyje, turi apie 2000 civilių ir karinių darbuotojų. Ši organizacija buvo įkurta 1949 m., norint išvystyti bendrą apsaugojimo sis-temą nuo tada esančios So-vietų Sąjungos. NATO tik-rosimis narėmis priklauso 16 valstybių: Belgija, Kana-da, Danija, Prancūzija, Vo-kietija, Graikija, Islandija, Italija, Liuksemburgas, Olandija, Norvegija, Portu-galija, Ispanija, Turkija, Didžioji Britanija ir JAV.

NELAIMĖ ESTIJOS JURŲ KELTUVE

Rugsėjo mėn.28 d.Hel-sinkio televizijos stotis pranešė, kad Estijos jūrinis keleivinis keltuvas su arti-1.000 keleivių ir 188- nių igula plaukdamas iš Tallin-o į Stockholm'ą, siau-čiant dideliems vėjams, vidurnaktį paskendo. Nors buvo daug gelbėjimosi val-čių, švedų laivai ir Suomi-jos 20 helikopterų tegalėjo išgelbėti 141 žmogų.

Į pagalbos signalus atsi-liepė ir buvo atskubėję 5 didieji keltai ir keletas prekybinių laivų.

Keltuvas ESTIJA pasken-do, liudytojų pasakojimu, per penkioliką minučių. Katastrofos priežastis kol kas nežinoma, bet vienas TV komentatorius pasakė, kad tikriausiai nebuvo san-dariai uždarytos svarbios durys, kurios atsipalaidavo, ir per jas taip greitai pri-plūdo vandens, kad keltu-vas staigiai pasviro ir pri-sisėmė.

Žuvo 909 keleiviai. Nugrimzdusį keltą tyrinėja moderniausiais elektroni-niais instrumentais ir jau prieita išvados, kad kilusi vėtra ir didelės bangos galėjo pakenkti durų san-darumui.

Tragiška, kad tokią durų problemą neseniai buvo pastebėję Švedijos specialistai, bet nebuvo atkreipta pakankamai dė-mesio. Šios katastrofos tyrimai vyksta toliau.

CASTRO PASITIKI CARTER'IU

Kubos prez. Fidel Castro rugsėjo 24 d. pasikalbėjime su Venezuelos "EL NACIO-NAL" dienraščio žurnalistu pareiškė, kad jis mielai su-tiktų su buv. JAV prez. Jimmy Carter'io tarpinin-kavimu, normalizuojant san-tykius su JAV. "Jis yra garbingas - padorus žmo-gus kraste, kur yra sunku būti tokiu, esant politikie-riumi" - pasakė prez. Cas-tro.

Per savo prezidentavimo keturmetį J. Carter'is buvo daugiau negu bet kas kitas, bandęs užmegzti santykius su Kuba.

Prez. Castro suprato, kad ir toliau griežtai lai-kantis komunistinių princi-pų ir praradus buv. Sovietų Sąjungos paramas, rei-kia duoti gyventojams šio-kią tokią individualią lais-vę. Paskutiniąją rugsėjo sa-vaite Castro leido smulkie-siems žemdirbiams parda-vinėti prekes turguose be jokių tarpininkų. Tai bent kiek palengvintų dideli maisto trūkumą, kas sukė-lė visuotinę nepasitenkini-mą ir pasparstino bėgimus į JAV. Castro netgi pasiū-lė atsistatydinti, jeigu tai palengvintų derybas su JAV, nuimant blokadą.

KANADOS TAUPYMO LAKŠTAI

pardavinėjami nuo š.m. spalio mėn. 3 dienos.

Taupymo Lakštai yra valstybės apdrausti ir moka didesnius nuosimčius, negu bankų taupomosios sąskai-tos. Lakštus išpirkti galima bet kada, nebūtinai lau-kiant termino datos.

1994 m. Lakštų nuošim-čiai buvo pakelti 2 kartus: iki 5,5% ir vėliau- 6,5%, atitinkamai visuotinam nuošimčių pakėlimui.

Minimumo suma, per-kant lakštus, yra \$100,- jeigu "Compound Interest Bond" arba \$300,- jeigu "Regular Interest Bond". Nėra jokių mokesčių už Lakštų išsigijimo ar išpirki-mo patarnavimus.

Ši Kanados Taupymo Lakštų serija yra 49-toji.

Visi Kanados piliečiai turi teisę įsigyti Lakštus. Taip pat ir tie, kurie nėra piliečiai, bet kurie bent pusę metų kasmet gyvena Kanadoje. CSB Inf.

JAV kareiviai šaudo į orą, kad išsklaidytų vagiančius Port-au-Prince mieste.

PARIZEAU RŪPI NAUJAS MINISTERIŲ KABINETAS

Jacques Parizeau oficia-liai tapęs Québec'o provin-cijos premjeru rugsėjo mėn. 26 d., kartu su savo ministerais buvo prisaik-dintas rugsėjo 27 d. 2:30 val. p.p. Québec' mieste, parlamente.

Truko 11 dienų po vos laimėtų rinkimų, kol buvo sudarytas naujasis kabine-tas, stengiantis sutvirtinti gyventojų pasitikėjimą. PQ partijai pažadėjęs, kad referendumas dėl Québec'o provincijos atsiskyrimo nuo Kanados vyks ne vėliau kaip 1995 m. pabaigoje, ypatingą dėmesį skyrė patyrusiems atsiskyrimo ša-lininkams, kurie galėtų iti-kinti klausovus referendu-mo kampanijose, kad atsis-kyrimas nuo Kanados nau-dingas ir reikalingas.

Rugsėjo 27 d. buvo pa-skelbtas 19-kos ministerių kabinetas. Jų tarpe šešios moterys. Ministerių kabine-tą sudaro politiniai vetera-nai, profesionali ekspertai, nauji darbuotojai. Pats premjeras Jacques Parizeau apsiėmė ir sunkias parei-gas - derėtis su Québec'o pirmaisiais gyventojais - indėnais ir inuitais.

Šia kabinetas yra, gali-ma tvirtinti, - pre-refe-rendumo kabinetas - ir tik-tai 3 iš ministerių yra iš Montrealio: vienas atsto-vų - dr. Camille Laurin, kuris fanatiškai kovoją prieš viešus skelbimus ang-lų kalba; Imigracijos ir Kul-tūrinių grupių reika-lams paskirtas Bernard Laundry. Jis kalbėdamas Montrealio haitiečiams, pa-reiškė, kad nepriklausoma-me kabinete Québec'e bus daugiaetninė visuomenė, bet bus propaguojama vie-nalytė kultūra.

Po rugsėjo 12 d. rinkimų J. Parizeau sakė, noris pa-gerinti santykius su ne-frankofonais ir žadėjo kon-centruotis į ekonomijos pagerinimą bei duoti gerą vyriausybę. Šis, naujasis jo kabinetas, tačiau rodo, kad daugiausia dėmesio bus kreipiama į referendumą.

Lenkijoje.

Taip pat pranešė, kad pasirašytas abipusis susi-tarimas dėl kriminalinių problemų sprendimo: bus pasikeista nusikaltimų įro-dymų daviniais priimtina abiejuose kraštuose forma, talka asmenų ir daiktų paieškose ir kt.

Inf: UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJA, Trade & Fo-reign Policy Communica-tions Division.

• Šiemet Užsienio Reika-lų ministeris dalyvavo JT Generalinėje Asamblėjoje New York'e rugsėjo mėn. pabaigoje, o spalio mėn. pabaigoje atidarys JT 50-čio minėjimą. Lapkričio mėn. 11-12 d.d. dalyvaus APEC Ministerių suvažiavi-me Jakartoje, Indonezijoje Gruodžio mėn. pradžioje bus Vengrijoje - Europos Saugumo ir Bendradarbia-vimo suvažiavime.

KARINĖS PRATYBOS "COOPERATIVE SPIRIT"

Rugsėjo 21 d. buvo paskelbta, kad:

1. Pirmosios bendros pra-tybos pagal PARTNERYS-TES TAIKOS LABUI pro-gramą įvyks spalio 21-28 d.d. Sąjungininkų teritorijo-je Nyderlandų(Netherland) Karališkosios Armijos Hars-kamp karinių pratybų sto-vykloje.
2. Pratybose dalyvaus tai-kos palaikymo operacijų būriai ir kuopų dydžio da-liniai, kurie keisis taikos palaikymo operacijų patyri-mu, siekiant stiprinti indi-vidualius taikos palaikymo įgūdžius, plėsti bendrą operacinių procedūrų su-pratimą, gerinti NATO ir Partnerių karinių pajėgų sugebėjimą kartu veikti tarptautinėse taikos palai-kymo operacijose.
3. Pratybas "Cooperation Spirit" kontroliuos SACEUR, o joms vadovaus gen.maj. J.C.Kosters, Karališko-sios Nyderlandų Armijos 4-sios divizijos vadas.

Šiose pratybose da-lyvaus apie 1.000 karių iš 12 šalių: Čekijos, Estijos, Jungtinės Karalystės (Didž. Britanijos, Red.), Kanados, Lenkijos, Lietuvos, Nyder-landų, Slovakijos, Švedijos, Ukrainos ir Vokietijos. Daugelis kitų sąjungininkų ir šalių Partnerių į pra-tybas pasius stebėtojus. Tiki-masi, kad pratybų pabaigos ceremonijoje spalio 27 d. dalyvaus aukštesnio ran-go politikos pareigūnai ir kariškiai.

4. Visą informacijos prie-monių veiklą koordinuos AFCENT Visuomeninė In-romacijos Valdyba Tel:(31-45) 262 5771. Fax:263095. /Žinias persiųntė Lietuvos Generalinis Konsulatas Toronte).

TEIKĖ PROTESTO NOTA BALTARUSIJAI

LR Užsienio Reikalu Ministerija pranešė, kad buvo pakviestas Baltarusi-jos Respublikos nepaprasta-(nukelta į 2 psl.....)

Nepriklausoma Lietuva

Už Nepriklausomą Lietuvą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la Lituanie libre! Loyauté au Canada!
For free Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ
REDAGUOJA - REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-8220

Second Class Mail. Reg. 1952 Nr. Return postage guaranteed. Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent Lithuania Publishing Co., 7722 George St. La Salle, P.Q. H8P 1C4.

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje - \$25.-
Rėmėjo - \$30.-

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

(.....atkelta iš 1 psl)

sis ir įgaliotasis ambasadorius Lietuvoje - Jevgenij Voitočičius, kuriam Lietuvos Ministerijos sekretorius Rimantas Šidlauskas įteikė protesto notą dėl to, kad š.m.rugsėjo 15 dieną Baltarusijos karinių oro pajėgų lėktuvai 31 kartą pažeidė Lietuvos oro erdvę virš ADUTIŠKIO gyvenvietės.

LATVIJOJE - VĖL NAUJAS MINISTERIŲ KABINETAS

"NL" 19 nr. paskelbtas Latvijos Ministrų Kabinetas nebuvo patvirtintas Latvijos Seimo. Teko sudaryti naują, kuris š.m.rugsėjo mėn.15 d. buvo Seimo patvirtintas. Jo sąstatas: min.pirm. M.Gailis, Užsienio Reikalų min.pirmininko pavaduotojas - V.Birkavs, Finansų min. ir min.p-ko pavaduotojas - A.Piebalgs, Švietimo ir Mokslo min. ir min.pirm.pavaduotojas - J.Vaivads, Krašto Apsaugos min. - J.A.Trapans, Ekonomijos - J.Zvanitajis; Vidaus Reikalų - G.V.Kristovskis, Kultūros - J.Dripe, Gerbūvio - A.Berzinš, Susisiekimo - A.Gutmanis, Teisingumo - R.Apsitis, Valstybės Reformų - Vita Ana Teranda, Vidaus Saugumo ir Regionalinio Išvystymo - J.Iesalnieks ir Žemės ūkio - A.Udris. Dar yra paskirti 2 viceministrai ir 10 žemesnio rango ministrų, vadovaujančių skirtingoms ministerijoms.

MARO GRĖSMĖ INDIJOJE

Prieš porą savaitę pasirodė Surat'e dvimilijoniniame mieste, Indijoje, maro liga, kuri palietė daugiausia plaučius, atėmė gyvybes keletui tuzinų, o vėliau prisidėjo ir kita maro rūšis, apimanti limfinę sistemą. Marui greitai plečiantis, kilo panika, ir iš miesto pabėgo apie 400.000 žmonių.

Dabar Surat'e yra gyjančių 614 ligonių izoliuotose palatose. Gyventojai pasirodo viešose vietose užsirišę skareles ant veidų, apsisaugojant nuo užkrėtimo ir prisipirkę antibiotikų. Maras nepaprastai greitai pasiekė ir didžiuosius miestus - Bombėjų, Kalkutą, New Delhi.

Indijos vyriausybė įpareigojo tikrinti visus keleivius, išvykstančius į užsienį, ir daugelis užsienio lėktuvų bendrovių dezinfekavo lėktuvus ir keleivius, kiti sustabdė skrydžius. Maro bacilos atsiranda pirmiausia žiurkėse, o jas išnešioja apsikrėtusios nuo jų blusos. Maras atsiranda nehygieniškoje, tirštai žmonių ir žiurkių apgyventose vietovėse.

Daugeli aukų nusinešė ši liga viduramžiais, vėliau, 1665 m. Londone nuo jos mirė 68.596 žmonės, kada tame mieste gyveno 400.000 žmonių.

Maras buvo palietęs ir kitus kraštus, nuo jo buvo nukentėjusi ir Lietuva.

2 psl.

1710 m. maro metu Lietuva neteko trečdali savo gyventojų. Jo pasekoje ištiko ir badmetis. Buvo išmirę ištisi kaimai. Mažąją Lietuvoje buvo išmirę pusė gyventojų. Nukentėjo ir Latvija, ypač Rygos miestas, ir Estija, kur išmirė net 70% valstiečių.

20-tajame šimtmečio maras buvo pasirodęs netoli Hong Kongo ir, prekinį laivų dėka, buvo užkrėtimų Filipinuose, Havajuose, Australijoje.

Antibiotikai sustabdė maro plitimą 1900 ir 1940 m. San Francisco mieste, JAV. Ir dabar, reikalui esant, antibiotikai gali šią ligą pagydyti ir jos plitimą sustabdyti.

ATSILYGINO QUEBEC'O PROVINCIJAI

Š.m. rugsėjo mėn. 29 d. Kanados Federalinė vyriausybė, susisiekusi su Izdo Taryba ir Brian Mulroney, sutiko atsilyginti Quebec'o provincijai už 1992 m. referendumo išlaidas. Tarpvyriausybinių Reikalų min.Marcel Massé pranešė, kad pervesta į Quebec'o išdą \$ 34.6 milijonai, o nuoplenus už tokį greitą sąskaitų patikrinimą ir suvedimą skubiai prisieime Bloc Quebecois (buvo reikalaujama bent tuzinu milijono dolerių daugiau).

● Lietuvos plaukikas, Raimondas MAZUOLIS užėmė 3-ią vietą pasaulio plaukimo pirmenybėse Romoje, š.m.rugsėjo mėn. 10 d. Jis atplaukė laisvu stiliumi 50 metrų per 22.52 sekundes. Apie tai buvo pranešta "THE GAZETTE" sporto skyriuje.

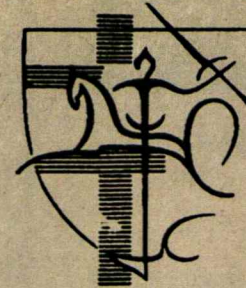
KOMUNISTINĖS KINIJOS SUKAKTIS

BEIJING'e vyko keturių dienų iškilmės, minint 45-tąją sukaktį, kuomet Mao Tse-Tung'as įkūrė komunistinę Kinijos liaudies respubliką.

Vyriausybė šį kartą įjungė ir Konfucijaus prisiminimą prie visų kitų gigančių renginių, dalyvaujant 80.000 dainininkų ir šokėjų, paleistų 60.000 fejerverkų, išdekoruojant 5 milijonais gėlių vazonų. Tai buvo pirmoji tokia šventė po Tiananmen Aikštės įvykių prieš penkerius metus, kada minios studentų kritikavo vienos šios partijos valdymo monopolį, ir buvo žiauriai kariuomenės numalšinti ir iki dabar žmogaus Teisės yra dažnai palaužiamos.

Kalbėdamas partijos vadams (jų buvo 3.000), ir užsienio diplomatams, premjeras Li Peng pripažino, kad nežinint stebinančios ekonominės pažangos, didžiosios problemos tebelieka: kainos kyla, per daug išsiplėtę investavimai, dideli sunkumai su kai kuriomis valstybinėmis įmonėmis ir pasireikšiantys kai kur neramumai.

Kanados Lietuvių

Fondo kapitalas

Š. M. RUGPJŪČIO

MĖNESĮ PASIEKĖ

\$ 2.000.000.

IŠ ŠIO INVESTUOTO KAPITALO GAUTŲ PAJAMŲ, DAUGIAU KAIP \$1,000,000 YRA IŠDALINTA LIETUVYBĖS IŠLAIKYMO IŠEIVIJOJE PALAIKYTI IR PARAMAI LIETUVOJE.

ŠIE METAI YRA SUKAKTUVINIAI 30-TIEJI VEIKLOS METAI.

FONDAS LAUKIA NAUJŲ NARIŲ!

Lietuvoje

B.N.

VILNIUS - SENIAUSIAS RYTŲ EUROPOS UNIVERSITETAS

Šiais metais VILNIAUS UNIVERSITETAS mini 415-tąją savo darbo sukaktį. Naujieji mokslo metai ir sukakties minėjimas prasidėjo rugsėjo 15 d. Istorijos fakultete visą tą dieną vyko studentų mokslinės konferencijos: vienuolika pranešimų skaitė istorikai, filologai ir filosofai.

Rugsėjo 16 d., 6 val. vakaro nuo Žvėryno tilto iki pat universiteto Didžiojo Kiemo, Gedimino prospektu žygiavo profesorai, docentai, magistras, bakalaurai, studentai.

Vilniaus U-to prof. Mečiulovas Jučas priminė kaip D.L. Kunigaikštis Karalius Steponas Batoras 1579 m. balandžio 1 d. pasirašė privilegiją, leidžiančią įsteigti Jėzuitų Akademiją Vilniuje, o tu pačių metų spalio 30 d. Popiežius pasirašė Bule tuo reikalu ir taip visoje Rytų Europoje tai buvo vienintelė aukštoji mokykla.

Per savo 415 metų gyvavimo laiką dėl politinių priežasčių universitetui nebuvo leista veikti 90 metų.

Šv. Jonų bažnyčioje buvo pašventinta nauja universiteto vėliava, "LITTE-RA" knygyne supažindinta su naujai paruosta knyga apie Vilniaus Universitetą, o "AISČIŲ MENĖJE" buvo atidengta paminklinė plokštė mirusių baltų genčių atminimui. Ją sukūrė skulpt. Petras REPŠYS.

Jubiliejaus proga įteikti garbės daktarų titulai, DIDŽIAJAME KIEME atidengtos plokštės prof. Vladimir Jurgučui ir Karaliui Steponui Batorui.

MAŽOJOJE AULOJE dvi dienas truko konferencija apie Universiteto įkūrimą ir Stepono Batoro laikmetį, atidengtas naujas Universiteto herbas.

Studentai minėjimą ir mokslo metų pradžią atšventė Antakalnio stadione.

Gerų mokslo metų visiems ir visur esantiems Lietuvos studentams!

VILNIAUS UNIVERSITETAS ĮTEIKĖ GARBĖS DOKTORATUS

VILNIAUS UNIVESTETO 415-tąją sukaktį paminėjo ir į iškilmės atvykę 13-kos universitetų atstovai. Dalyvavo Norvegijos, Lenkijos, Vokietijos, Ispanijos, Estijos, Latvijos, Rusijos, Ukrainos, Olandijos universitetų atstovai, taip pat užsienio valstybių ambasadoriai Lietuvoje ir Europos Rektorių Konferen-

cijos pirmininkas Joseph Bricall.

Garbės daktarų titulai suteikti Gregorianum U-to Romoje prof. Pauliui Rabikauskui, Calumet College, Whiting, Ind., prof. Tomui Remeikiui, Pensilvanijos U-to prof. William Schmalstieg'ui ir Rusijos Mokslo Akademijos Slavistikos Instituto dr.Vladimir Toporov'ui.

VAIŽGANTO JUBILIEJUS

pradėtas minėti rugsėjo mėn. 16 d. Vilniuje, minint šio lietuvių literatūros klasiko ir visuomenės veikėjo 125-tąsias gimimo metines.

Valstybinėje Martyno Mažvydo Bibliotekoje atidaryta jubiliejinė Vaižganto paroda, Menininkų Rūmuose Baltojoje Salėje vyko jubiliejinis vakaras. Įvairiais būdais paminėtas jubiliejus visose vietovėse, kur rašytojas kun.Juozas Tumas Vaižgantas gyveno, dirbo ir kūrė - Svedasuose, Kaune, Kuliuose, Vadaktėliuose.

KODĖL SNŪDURIUOJA LIETUVOS KALBININKAI?

Ne kartą apgalime mes, užsienio lietuviai, praleidę šiame kontinate 50-metį be Lietuvos, kad mūsų lietuvių kalbon yra įsiskverbę svetimžodžių. Labai stebimes, kad Lietuvoje, galų gale nepriklausomoje, dar vis neatsikratoma sunkių, senamadiškai caristiškų sakinių struktūrų (na, gal čia ir reikia daugiau laiko...), bet kodėl prisiskiepianta tokių prašmatnių, neva, "tarptautinių" žodžių? Neužtinkame pasisakymų mūsų kalbininkų specialistų, kurie turėtų perskaityti kiekvieną Lietuvoje leidžiamą laikraštį ir atkreipti redaktorių, korektorių ar tiesiog korespondentų dėmesį bei draugiškai pasiūlyti, kur galima, lietuvišką variantą. O gal tai irgi dar laikoma bereikalingu darbu, nes toks gal būtų ir neapmokamas?

Australijos lietuviai atspausdino vietiniame laikraštyje "Mūsų Pastogė" labai taiklius pastebėjimus. Štai:

NOSTRIFIKACIJOS FINTAS

Gabrielius Žemkalnis

Sunku man, aukštojo (t.y. universiteto) mokslo nebaigusiam. Skaitau Lietuvos laikraščius ir matau, kad išminties man trūksta, daug ko nesuprantu. Antai rašo habilituoti profesorai apie nostrifikaciją. Būčiau spėjęs, kad nostrifikacija įvyksta, kai iškarpmi iš nosies augantys plaukai, bet atrodo, kad ne. Kai profesorai nostrifikuoja, tai turbūt jie pasidaro habilituoti. O aš, savo žodynuose tų žodžių neradęs taip ir nežinau.

Kai ką vis dėlto suprantu. Skaitydamas, kad policija padarė reidą atvykus reisui, žinau, kad tai buvo "ablava". Žinau, kad hoteliuose (viesbučiuose) keleiviai, o autoservisuose automobiliai gauna servisą. Žmonės klausosi Lietuvos Top-20 ir svajoja gyventi kotedžuose.

Finto nesuprantu. Buvo tokia galvos linija (headline) pirmame puslapyje:

KANADOS LIETUVIŲ FONDAS PRANEŠA GAVUSIŲ PARAMĄ LIETUVOJE IŠ 1993 M. PAJAMŲ

1. Suvalkų Krašto Išeivijos Sambūris - paremti Seinų statomai gimnazijai.....	\$ 500.
2. "Aušros" leidykla Punske - paremti lietuvišką spaudą	500.
3. Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjunga - paremti lietuvišką veiklą vilniuje	1,000.
4. Lietuvos Pol.Kalinių ir Tremtinių Sąjunga - Panevėžys, - rašomai mašinei ir kitiems reikal.....	500.
5. Lietuvos Pol. Kalinių ir Tremtinių Sąjunga Kaunas, - Laisvės Kovų Archyvo leidimui	500.
6. Rietavo Katalikiška Mokykla - inventoriui išigyti	500.
7. Vilniaus Santariškių ligoninė - nukentėjusiems Nepriklausomybės siekimo metu paremti, prašoma aparatūra numatoma gauti veltui, - persiuntimo išlaidoms skirta	500.
8. Katalikų Radijo stotis "Mažoji Lietuva" - reikiama literatūra ir kasetės išigyti	500.
9. Vakarų Lietuvos ir Prūsijos Istorijos Centras - Archyvo papildymo ir tobulinimo reikalams	750.
10. Demokrat. Spaudos Rėmimo Fondas - paremti demokrateinei spaudai Lietuvoje	2,000.
11. Kauno Medicinos Akademijs, -prof. I. Lukoševičienės knygos išleisti	1,000.
12. Vilniaus Miesto Gimdymo Namai - reikmenims išigyti	1,400.
13. Kauno Onkologijos Ligoninė - reikiama aparatūra išigyti	3,000.
14. Garliavos Juozo Lukšos Vardo Vidurinė Mokykla - reikmenims išigyti	300.
15. Per Prisikėlimo Parapiją - labdarai	10,000.
16. Per Anapilio Parapiją - Labdarai.....	6,000
17. Laikraštis "Tremtinys"	200.
18. Studentams vykstantiems Lietuvon	600.
Viso išmokėta \$ 29,750.	

Per šiuos trejetą metų Lietuvos reikalams buvo skirta \$91,603; išmokėta \$83,799. Remkime Kanados Lietuvių Fondą, kuris Jūsų sudėtais pinigais stengiasi pagelbėti ne tik išeivijos lietuvių išlaikyme, bet taip pat padeda Lietuvai.

KLFondo Valdya

VIII PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESO NUTARIMAS VASARIO 16 GIMNAZIJOS REIKALU

Mes, VIII Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso atstovai, norime šiuo laišku paremti ir stiprinti Vasario 16 gimnazijos Vokietijoje, išlaikymą.

Kaip ir paskutiniuose dviejuose Jaunimo kongresuose, taip ir šiame, dalyvavo didelė dalis buvusių šios gimnazijos mokinių. Tai rodo, kad šis švietimo židinys išeivijoje yra vienas iš svarbiausių lietuvių šaltinių.

Girdisi balsų, kad Lietuvai atgavus Nepriklausomybę, Vasario 16 gimnazijos vaidmuo išeivijos lietuviškame gyvenime nebėra toks svarbus. Mes tokiai nuomonei prieštaraujame ir kreipiamės į visus geros valios lietuvius, prašydami ir toliau savo aukomis remti Vasario 16 gimnaziją

Mes taip pat džiaugiamės, kad Suvalkų trikampyje, Punske, veikia dar vienas kultūros židinys už Lietuvos ribų, Kovo 11 gimnazija. Mes linkime šiom dviem lietuviškom gimnazijom glaudaus tarpusavio bendradarbiavimo ir ilgo gyvavimo.

"Pono Šlezevičiaus finta". Taip ir neatspėjau ar Lietuvos ministras negražų žodį pasakė, ar tokią žuvį pagavo. Skaitytojo iš Šilalės laiškas lyg ir paaiškina "...jeigu valdžia soka finta...". Taigi šokis. Gal panasus į lambetvoką (Lambeth Walk)?

Vienas laikraštis kiekvieno numerio pirmame puslapyje vienu sakiniu informuoja skaitytojus apie daug ką. Ten, ačiū Dievui, pamokoma, ir kaip reikia taisyklingai vartoti kalbą. Šalia yra ir vieno sakinio anonsas. Turbūt pranešimas (announcement)? Iki šiol dar nepastebėjau amerikoniško karvošiaus (car wash), bet ateis ir jis. Lengvai suprasiu.

Gera sužinoti apie smuikininką, koncertavusį Karnegio hole. Ieškau dabar enciklopedijoje, kur toji Karnegio skylė. Gera taip pat sužinoti, kad dėl incidento Lietuvos užsienio reikalų ministerija parengė verbalinę notą Lenkijai. Pavargstu bevartydamas žodynus, kai skaitau lietuviškus (?) Lietuvos laikraščius. Valdžia, maniau, nors ir šoka finta, siūsdama verbalines notas apie

nostrifikacija, valstybinę (šiuo metu dar lietuvių) kalbą turėtų mokėti gerai. Paėmiau pasiskaityti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos oficialų leidinį (HN34-1993) - karantino taisyklės. Aišku, kad tokiam leidinyje yra tarptautinių žodžių, kaip "profilaktika", "inkubacija", "dezinfekcija". Tačiau nustebau atradęs "observaciją", "hospitalizaciją", infekcines ligas. Pastebėjus hemoraginę karštligę (ragams dygstant?) nurodoma, kad ligonius reikia hospitalizuoti į boksus... Paskutiniame leidinio puslapyje išspausdintas pažymėjimas apie deratizaciją. Deratizacija? Žiurkių naikinimas jums, lietuviškai nemokantiems.

Skaitytojas iš Gargždų džiaugiasi sulaukęs Dabartinės lietuvių kalbos žodyno. Dejuoja vis dėlto, kad žmonės jį mažai perka, nes labai brangus (27 Lt.), ir knygynas pardavęs tik 2 egzempliorius. Be reikalo, manau, habilituotieji leido šį žodyną - anglų kalbos žodynas reikalingesnis.

Ten JAV sakydavo apie savo kaimyną: "Angliškai neišmoko. lietuviškai už/nukelta į 3 psl...../NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

/.....atkelta iš 2 psl./

miršo, dabar šuniu loja". O mano senelis, kuriam priskiriamas svarus pareiskimas, kad alų gerti yra sveika, šiandien dar patartų: "Mokykis svetimų kalbų kad gimtąją galėtum suprast".

(Iš: Mūsų Pastogė" nr. 32, 1994.08.15 d.)

ŽADA ŽIEMA PADIDINTI PENSIJAS IR ALGAS

AGEP pranešimu, artėjant šalčiams, Lietuvos vyriausybė padidins pensijas ir valstybinių įstaigų tarnautojų atlyginimus. Tokios pensijos ir algos padidėsiančios 10%.

Šiomet pensijos ir valstybės tarnautojų atlyginimai buvo padidinti tiksliai du kartu po 5%, o infliacija per 8-rius šių metų mėnesius buvo -28,4%!

Anot ministrininko Adolfo Šlezevičiaus, dabar Lietuvos gyventojai moka tik 50% tikros namų šildymo kainos. Tarptautinis Valiutos Fondas, tačiau, reikalauja, kad šios subsidijos būtų panaikintos. Todėl, esą, pensijos ir algos bus didinamos ir ateityje. Bet tai tik labai bendri pareiškimai...

• Gerą sprendimą rado Marijampolės miesto Dramos Teatras, nusprendęs kasmet nemokamai kviešti į spektaklių mokyklas baigusių abiturientus, jų tėvus ir mokytojus.

• Lietuvos futbolo komanda ŽALGIRIS su Olandijos futbolo rinkine sužaidė lygiomis 1:1.

• Tarptautiniame šokių konkurse-varžybose "Gintarinis Valsas", vykusiam Rygoje rugsejo mėn.17-18 d.d., dalyvavo Anglijos, Suomijos, Ukrainos, Rusijos, Baltarusijos, Estijos, Latvijos, Lietuvos šokėjai.

Jaunimo šokių programą geriausiai atliko ir pirmą vietą laimėjo vilniečiai - "Vijūno" klubo šokėjai Edita Daniūtė, Artūras Bizokas. Šeštą vietą užėmė Kauno "Sūkurio" pora Ingrida Babkauskaitė ir Povilas Kaselis.

Suaugusiųjų šokių programoje pirmą vietą išsikojo kauniečiai Snieguolė Naujokaitytė ir Tomas Atkocevičius. Trečią vietą

gavo taip pat kauniečiai Sandra Čelkytė ir Artūras Narbutas. Atlikdami Lotynų Amerikos šokių programą, pirmą vietą laimėjo Klaipešos "Žuvėdros" klubo šokėjai Ineta Benetytė ir Vaidotas Škimelis.

• KAUNE, M.K.Čiurlionio Muziejuje vyksta originali paroda "Spalva ir ornamentas tapytose skryniuose". Parodai buvo panaudoti Muziejaus fonduose esantieji dail. Antano Tamošaičio autentiški XIX šimtmečio skrynių piešiniai, kuriuos jis rinko.

Šiuo metu dail. Antanas Tamošaitis, dabar gyvenęs Gananoque, Ont., lankosi Vilniuje ir rūpinasi savo ir dail. Anastazijos Tamošaitienės darbų pervežimu į jiems specialiai skirtas parodų patalpas.

KODĖL TAIP KEISTAI ELGIAMASI SU VALSTYBINE TELEVIZIJA?

Anot Seimo opozicijos spaudos atstovės pranešimo, (Rasa Rastauskienė), matosi, kad po paskutinės laidos metu perduodamos diskusijos apie privatizavimą, paaiškėjo, kad Vilniaus miesto kavinės tapo vienos akcinės bendrovės "Vilanta" nuosavybe... Šioje istorijoje buvo paminėta ir A.Šlezevičiaus rezoliucija "sutikti su VILANTOS reorganizavimu".

S.Sondeckis ir L.Tapinas buvo skubiai iškviesti ilgam, kelių valandų trukmės pokalbiui su prez. A.Brazausku, Č.Juršėnu, A.Šlezevičiumi, B.Genzeliu.

Kita diena, L.Tapinas pranešė, kad šios laidos kitą šeštadienį jau nebebus. Teisiniai, jog ir užsienyje esą nebūna tokių komentuojančių laidų, o RTV valdybos posėdyje jau buvo pasakyta, kad laida, buvusi neprofesionaliai rengiama...

Atrodo, lyg tai cenzūros prieš šią laidą nebūta, bet vyksta įbauginimo cenzūros ir televizija tampa vienos partijos rupu...

Tokios laidos uždarymas kitose, tikrai laisvose valstybėse, sukeltų pasipiktinimą! Aišku, kad LDDP vyriausybė nepakenčia jokios kitokios nuomonės, nepakenčia teisės, kuri neatitinka jų tikslams...

ŠARŪNAS MARČIULIONIS- DAUGIAU NEGU PASAULINIO MASTO SPORTININKAS

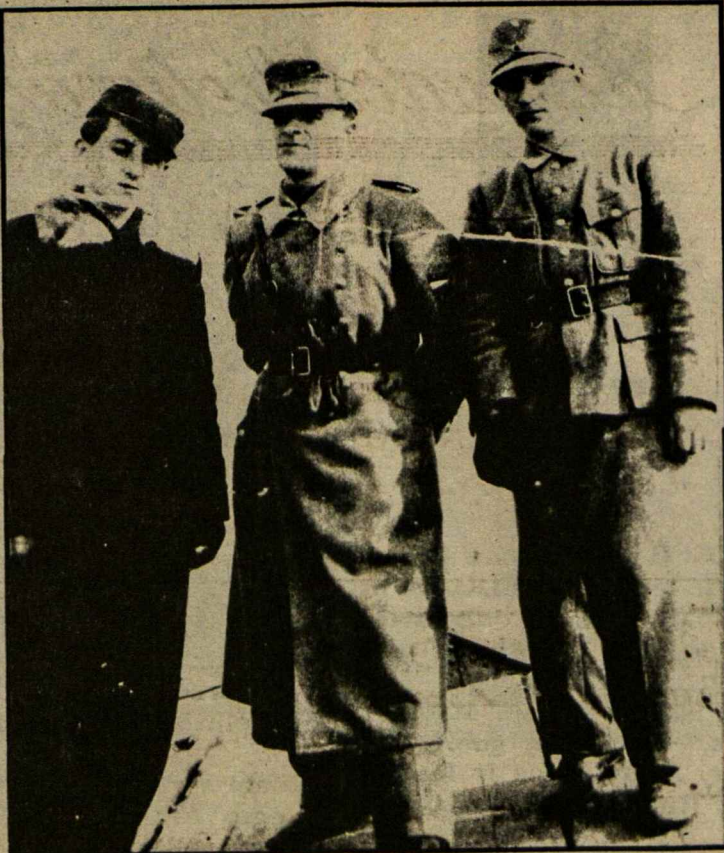
Šarūnas Marčiulionis, įsteigęs Vaikų Krepšinio Mokyklą Vilniuje, pareiškė, kad jis noris ne tik išmokyti gerai žaisti krepšinį, bet ir padėti formuoti asmenybei. Jiems dėstytoja Z.Marčiulionytė pasakoja apie elgesio taisykles, vaikai turi progos klausytis klasikinės muzikos, kartu su ja aptaria knygas ir videofilmus. Būsimieji krepšininkai mokosi anglų kal-

bos, o nuo šių metų rudens pabaigos išmoks naudotis kompiuteriu. Mokykloje įrengta 10 naujausių "Apple" firmos kompiuterių, kuriuos padovanojo "Apple" kompiuterio išradėjas Steve Vozniak'as iš Los Angeles.

Vėliau Š.Marčiulionis numato vyresniems vaikams įvesti ir taikomosios ekonomikos-verslo klases.

Tai tokią praktišką ir originalią mokyklą sukūrė ir išlaiko Šarūnas Marčiulionis. Joje dabar mokosi daugiau kaip 400 vaikų.

Šarūno Marčiulionio vaikų krepšinio mokyklos atidaryme.

Jurbarkiečiai: gimnazistas Antanas Kasiulis, Lietuvos kariuomenės puskarininkas Bronius Stankaitis ir gimnazistas Jurgis Kliostoraitis Seredžiaus kareivinėse, prie Nemuno 1944 m. gegužės mėnesi.

P L E C H A V I Č I U K A I

Prasidėjo 1944-tieji metai. Vokiečiai karą pralaimi. Gresia bolševikų okupacija. Generolas Povilas PLECHAVIČIUS paskelbia apie Vietinės Rinktinės organizavimą ir užtikrina, kad jos kariai tarnaus tik Lietuvoje, prireikus, stos ginti jos sienų. Prasideda didelis darbas savanorių atrankos punktuose. Ten susirenka šimtai jaunuolių.

Karinei tarnybai buvau per jaunas, mokiausi Jurbarko gimnazijos penktoje klasėje. O iš vyresniųjų beveik visus išlydėjome savanoriais. Į Seredžiaus atrankos punktą iškilmingai palydėjome pirmuosius 10 abiturientų.

Šeštą valandą ryto iš Jurbarko į Kauną išplaukdavo garlaivis. Austant palydų dienai, į prielauką susirinko beveik visa Jurbarko gimnazija ir miestelėnai. Po pakilių atsisveikinimo kalbų dešimtukas užkopė ant kapitono tiltelio ir, garlaiviui atsiplėšęs nuo kranto, uždainavo: "Tau, sesute, puikios gėlės, o man kardas prie šalies. Tau akis plaus asarėlės, man gaisrai kelius nušvies".

Jau garlaivis suko į Nemuno vingį, o gaivioje ryto tyloje daina vis skambėjo ir skambėjo. To išpūdio pamiršti neįmanoma. Netrukus iš Jurbarko į Seredžiaus atrankos punktą iškilmingai iškeliavo dar didesnis jaunimo būrys. Palydas organizavo Klišių pradinės mokyklos vedėjas Vincas Ždankus ir mūsų miesto gimnazija. Dalyvavau ir aš. Jurbarkiečiai į Vietinę Rinktinę stojo ir mažesne grupelėmis ar pavieniui.

Vietinę Rinktinę žmonės vadino plechavičiais ir puoselėjo Lietuvos apsigynimo viltį. Tačiau po kelių mėnesių, 1944 m. pavasarį, vokiečiai Vietinę Rinktinę nuginklavo, jos vadus suėmė. Rinktinę rengiami karo mokyklos kursantai, perspėti savo karininkų, išsiskirstė. Aštuoni jurbarkiečiai plechavičiai grįžo namo. Lietuvos kariuomenės kapitonas Vincas Asiukaitis, agitavusi jaunimą į plechavičius, vokiečiai sukapojo kardais.

Po tokio susidorojimo šimtai Rinktinės vyrų išėjo į aktyvią ginkluotą rezistenciją ir krito garbingoje kovoje. Daugeli okupantai nubloškė į Sibiro lagerius ir tremtį.

Šilalės rajono Kvedamos miestelio gyventojas, buvęs pagrindininkas, pasienio policininkas Juozas Stanevičius atsimena:

"1944 m. vasario mėnesį Tauragėje mane į Vietinę Rinktinę įregistravo majoras Lapėnas. Traukiniu mus išvežė į Kalvarijos kareivines, patikrino visų sveikatą ir apmokė. Stojančiųjų buvo daug, ir pasirinkti buvo iš ko. Be to, vokiečiai riboję rinktinės kareivių skaičių. Vėliau būtų leista priimti ir daugiau. Faktiškai tai buvo Lietuvos kariuomenės papildymas sienų gynybai. Vokiečiai mumis nepasitikėjo. Mūsų batalioną apginklavo prancūziškais šautuvais, davė keletą lengvųjų kulkosvaidžių ir truputį šovinių. Visą batalioną suskirstė į tris kuopas. Aš patekau į antrąją. Kuopos vadas buvo kapitonas Kazanskis, o bataliono - kapitonas Kaletka. Visas tris kuopas išvežė į Eišiškes kovoti su raudonaisiais plėšikais ir lenkų armija krajoje, kurie žudė lietuvius, plėšė Lietuvos ūstaigas.

Kartą mūsų penki kareiviai ir trys policininkai išėjo į žvalgybą. Juos užpuolė armijos krajojvos batalionas. Lietuviai į nelaisvę nepasidavė, gynėsi iki paskutinio šovinio. Juos lenkai subadė durtuvais. Pakilo mūsų batalionas. Į mišį išėjo pirmą kuopa ir nugalėjo armijos krajojvos batalioną. Paėmė lenkų kareivius į nelaisvę. Vėliau mus iškėlė į Tetėnus prie Eišiškių plento. Ne kartą mus puole lenkai, bet visada su dideliais nuostoliais turėjo pasitraukti. Neilgai trukus vėl grįžome į Eišiškes. Vokiečiai nenorėjo

Nuotraukos V. Kapočiaus.

Yra ir tokio likimo vaikų, ieškančių gėrybių sąvartyne.

kad iš Tetėnų išvyktume, nes ten saugojome plentą. Iš Eišiškių jie norėjo mus pasiųsti į frontą. Generolas P. Plechavičius atsisakė frontui duoti savo kareivių. Tada vokiečiai gen. Plechavičių, štabo viršininką pulkininką Urboną ir kitus karininkus areštavo. Mes iš Vietinės Rinktinės štabo gavome įsakymą išsiskirstyti. Temstant visas batalionas išsyrė į Eišiškių. Ėjome eplinkiniais keliais per Gudiją, nes pagrindiniuose budėjo kulkosvaidžiais ginkluoti vokiečiai. Gudijoje susikovėme su lenkų armija krajoje, kuri mums pastojė kelią. Ją atrėmė, keliavome į Lietuvos gilumą. Žmonės verkė, klausdami, kodėl mes juos plėšikams rusams ir lenkams paliekame. Guodėme ir žadėjome grįžti. Ėjome mažais būreliais per kaimus, miškas, nes keliuose vokiečiai gaudė grįžtančius namo Vietinės Rinktinės karius. Ėjom per Suvalkiją. Persikėlus per Nemuną, likome dviese, nes kitų namai buvo pakeičti. Laimingai pasiekėme namus".

Po to Juozo Stanevičiaus laukė partizano dalia, kovos prieš okupantus, sovietinius lageriai. Nors jau senatvė, bet jis aktyvus šaulys (juo buvo ir prieš karą), Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos šilalės skyriaus narys.

Parengė Kęstutis Balčiūnas (Iš "TREMTIES" nr. 5, 1994 m.)

KGB ATCHYVAI - VALSTYBĖS TURTAS

Valstybės turtas turi būti tvarkomas Valstybės žmogaus, t.y. žmogaus, kuriuo pasitiki visos suinteresuotos šalys. Deja, LDDP ir Seimo dauguma pasielgė atvirkščiai: tvarkyti KGB archyvinį palikimą paskyrė savo statytinį. Manoma, kad būtina atsaukti V. Skuodį iš Genocido tyrimo vadovo pareigų ir ieškoti žmogaus, kuris būtų besalishas ir priimtinas visiems. Tai patvirtino savo budėjimu buvusiuose KGB rūmuose per 5000 Lietuvos gyventojų, protestuojančių prieš šį vadovą ir LDDP savavaliavimą organizuojant Centro darbą.

LDDP Seimo dauguma savo vienašališku sprendimu patvirtino Centro nuostatus. Per Centro vadovą V. Skuodį, vykdo destruktivią archyvų tvarkymo veiklą.

KGB archyvų dokumentų priėmimo-perdavimo procesas faktiškai sužlugdytas. Iš numatytų šiomet aprašyti ir inventorizuoti 285,000 saugojimo vienetų per 8 mėnesius sutarkyta vos 18,000 bylų.

Ypač kelia susirūpinimą priėmimo-perdavimo darbo trūkumai. Neprašomi bylų vokuose esantys dokumentai, nefiksuojaami bylose esantys ypač svarbūs dokumentai, sudarytus aprašus pasirašo tik vienas dvišalės darbo grupės atstovas, iš dvišalės darbo grupės faktiškai padaryta dviejų dalių vienasalė. Pažeisti LR Seimo ir Vyriausybės priimti norminiai aktai (1993.06.01 LR Įstatymo Nr. 1-167 2 str. 1993.07.22 LR Vyriausybės nutarimo Nr. 551 3 p., 1993.06.01 LR Seimo nutarimo Nr. 1-168 5 ir 6 punktai).

1994 m. birželio 15 d. buvo parengtas projektas KGB archyvų dokumentų mikrofilmavimo aparatūrai išigyti, bet ligi šiol šie klausimai nesprenžiami. Turime pagrindo manyti, kad sąmoningai kuriamos sąlygos įtampai tarp Lietuvos gyventojų didinti ir dokumentams naikinti.

LDDP ir Seimo dauguma faktiškai sužlugdė Centro darbą. Pažeidus 1993 m. liepos 16 d. Lietuvos Respublikos įstatymo Nr. 1-242 5 ir 7 str., Lietuvos Respublikos įstatymo Nr. 1-242 5 ir 7 str., Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo Nr. 1-243 7p. ir 1994 m. balandžio 21 d. Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu Nr. 1-441 patvirtintų nuostatų 13p. reikalavimus, sužlugdytas Centro tarybos formavimas ir darbas. Neteisėtai paskirti Centro institutų direktoriai.

Centro vadovo pasirinkta anksčiau dirbusių Centre darbuotojų badu marini mo taktika LDDP vadovybės buvo toleruota. Susidoro ta su patyrusiais Centre dirbusiais istorikais analitikais. Darbas LDDP kontroliuojamame Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centre, jiems nepriimtinas. Sužlugdytas keliems metams į priekį genocido ir rezistencijos tyrimas. Siekiama nuslepti genocido vykdytojų ir jų talikinkų juodus darbus. Juk iki šiol ne vienas jų nenubautas. Naikinama moraline riba tarp pasipriešinusių okupantams ir kolaborantų.

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos taryba siūlo ir kviečia:

1. Sugrįžti prie susitarimų, kad neliktų konfrontacijos dėl KGB archyvų tvarkymo, saugojimo ir naudojimo;
2. Priimant ir perduodant KGB archyvus turi dalyvauti LPKT sąjungos atstovai;
3. Būti mikrofilmuoti KGB archyvų dokumentus;
4. Sudaryti sąlygas istorikams analitikams tirti genocidą ir rezistenciją;
5. Genocido tyrimo centro vadovą ir darbuotojus skirti kandidatūras suderinus su LPKTS taryba.

/Iš poezijos rinkinio ŠVIESOS VANDENYNAS/

L A I V O K A P I T O N O V A I K A S

Mano tėvas mylėjo jūrą, bangas ir vėją. Melsvi vandenys buvo jo gimtieji namai. O aš vienas ilgai su žuvėdrom kalbėjau Ir pakrantėj žaidžiau baltų putų purslais.

Mano tėvo kelionė ilga ir audringa. Nakčia vėjas žvaigždės gal visas jau užpūs... Man širdin liūdesys tartum durklas įsminga. Ir aš bėgu rėkdamas jūros krantus.

O vanduo degutuotas kanaluos vis šlama. Ir dejuodamos bangos atrieda į uosto krantus. Ir išalkę žuvėdros klykdamos kelias Ir nuskrieja per vandenį tamsius, plačius.

O aš vienas. Tik jūros užimas. Ir bežvaigždė, sutemus naktis, Plaukia juodi laivai per gelmes vandenyno. Ir niekas nežino, ar kada jie sugrįš...

Taip ilgai aš dar uosto krantinėj stovėjau, Ar klajojau šaltais jo krantais Ir į baltas žuvėdras žiūrėjau, Ir mačiau, kaip užgęsta naktų švyturiai...

Taip praėjo daug metų, o tėvas negrįžo. Vandenyno pakrantėj juodavo naktis. Uostas tapo tylus tarsi miręs.

Laivų prieplaukoj verkė sudužus vilnis...

Mano tėvas mylėjo ir jūrą, ir vėją, Melsvi vandenys buvo jo gimtieji namai... O aš vienas ilgai su žuvėdras žiūrėjau Ir regėjau, kaip jūroje tolsta laivai.

Algimantas Eimantas

Sovietų Sąjunga, ta nedoroji imperija, kuri išprievartavo ir pavergė minias žmonijos, suklupo ir pakriko prieš penkėtą metų. Komunistinė santvarka subyrėjo, privesta prie visapusiško bankroto.

Ar tai reiškia, kad komunizmas kaip ideologija, taip pat žuvo? Toli gražu!

Šiomis dienomis, kur pažvelgsi rytų Europoje, ten susidursi su senaisiais komunistais, bandančiais visomis jėgomis vėl atgauti prarastą autoritetą ir galią. Kai kur jie teberiogso valstybinėse pareigose po senovei, kitur jie jau spėjo atgauti politinę persvarą, išnaudodami demokratinę eiga ir principus. Vakarų pasaulis iškaito ir Lietuvą esant panašioje padėtyje.

Niekad negalima užmiršti, kad išteikus komunistams politinę persvarą, tuo pačiu jiems suteikiama proga užgniaužti valstybę savo kumštyste, nualinti, nutildyti ir pasalinti bet kokią opoziciją ir smurtu pagrobti valdžią krašte. Tik per jėgą komunistai atstatydina monopolį, palankų jiems asmeniškai ir partiniai.

Dabarties komunistai pateisina tokius kėslus, kad diktatoriai kaip Stalinas Sov. Sąjungoje, Čeočesku Rumunijoje, Honaker'is Rytų Vokietijoje, Živkov'as Bulgarijoje ir Hokša Albanijoje buvo Markso ir Engeldo mokslo išgamos. Jų žodžiais, dabartinis, naujagimis komunizmas yra ir liks geriausia valstybinė santvarka pasaulyje.

Tokie tikinimai neturi pagrindo ir juos galima lyginti su muilo burbulais, nes komunistai neturi ir neranda atsakymų į paprasčiausius klausimus, kurie siejasi su asmeninėmis teisyėmis. Akivaizdu, kad komunizmas paukvoja individą masių labui, o masių kontrolė savaime reiškia diktatūrą, imperializmą ir totalitarizmą. Visuotinas kontrolės būtinumas komunistinėje santvarkoje yra privalomai įgyvendinamas sprespauda, persekiojimais, kalinimais ir masinėmis žudynėmis.

Patirta ir įrodyta, kad komunizmas yra ideologinio sukrikimo liga, kuria galima ir reikia atstikratyti gyvybiniais demokratijos skiepais. Tik tuomet pasaulis ir mūsų tėvų žemė išvystys gerovę bei liks saugi ir laisva.

APSISPRENDIMAS

/ Is kun. ROBERTO GRIGO knygos

REKRŪTO ATSIMINIMAI/

(Tęsinys)

Tarp šiųmečių pašauktinių nebuvo nė vieno tautiečio, bet užtat plūstelėjo estų. Negalėjau atsidžiaugti giedrais europietiškais veidais, kultūringu elgesiu, juokingu akcentu, kai jie bandė kalbėti rusiškai. Rusų kalbos beveik nė vienas nemoka. Dalinuosi su jais skurdžiais kareiviškais ištekliais, tuojau atsiranda draugų, kurie artimai prisiriša – estai, gruzinai, kai kurie inteligentiškesni rusai. Pats lenkiu save prie tų, kurie komplikuoja prasidedančioje ko voje už būvį, už pripažinimą. Alkaniausiems atnešu riekę kitą duonos, atrenku ir padalinu laiškus. Gavau teisę vedamus į darbą naujokus sustabdyti ties vartais, prie savo "spokinycios", ir saukdamas pavardėmis, išdalinti laiškus. Tai maloniausia mano pareiga, talkinti laiškanesiuį pargabenti pašta, paskui išeiti prieš būrį su šusnimi laišku, matyti, kaip sužiba savo pavardę išgirdusios akys, ypač jei pavardė pasikartoja antrą kartą, trečią kartą... Į laišką naujokas tveriasi kaip į Pažadėtosios žemės krantą, kur jisai turėjo vardą, buvo mylimas, užjaučiamas, o dabar tą iškusįjį pasaulį primena tik laišakai. Laiškanesiu-damas įsitikinau, kad žmogus iš tikrųjų "ne viena duona gyvvas", daug daugiau – gerumu, atjautimu. Dalinti laišku džiaugsma – neeilinė palaima tiek dalijančiam, tiek gautančiam! Nuo ryto iki vakaro neatsiginu naujokų, sakančių savo pavardes, klausiančių, ar nebuvo laišku. Irzlumui nepasiduodu, nes prisimenu, kad pats visai neseniai prašydavau kareivių – laiškanesių atidėti man adresuotas siuntas, atiduoti tiesiog į rankas. Juk žmogų ir apibūdina jo elgesys su pavaldiniais, nuo jo priklausanciais. Matote, kokia toliaregė Viešpaties išmintis: tikrai nesuprasčiau jų, alkanom akim sakančių riekę duonos mano rankoje, susalusių užvaikytų, jeigu nebūtų buvę tų pusantrų metų lygiai tokiose pat sąlygose.

Vieną speiguotą vakarą į mano būdelę atvedė nematytą kareivėlį nuskriausto vaiko veidu. Už kažkokius nusižengimus statutui jis buvo paskirtas į mūsų dalinį ir, kol viršininkai rinko jam vietą Badamo gvardijoje, šnekučiamomės. Pirmas tradicinis klausimas tokiomis aplinkybėmis, žinoma "Otkuda?" (Iš kur?). "Iz Litvy", – sako. Neišduodamas savo jausmų, staigiai persiorientavau ir ramiai lietuviškai pratariau: "Tai iš kokio rajono?" Abiem išsyk pasidarė šilčiau, tarsi speigas nesignaibytų pro geležines nesandarias duris. Vaikinas, Raimundas Šiukas, pasirodė, kaunielis, nekomjaunolis, tikinčio Kauno jaunimo privestas Pirmosios Komunistinės. Bendri pažįstami, bendri požiūriai greitai paverčia mus nuoširdžiais draugais. Kadangi buvo ką tik iš Alma-Atos virėjų mokyklos (kurios man taip ir neteko išvysti per neįvykusią priesaiką), Raimundą paskyrė talkinti virėjams valgykloje. Džiaugiausi kraštiečio pasisekimu – galgi neteks jam užvalgyti gamyklos suodžių? Valgyklos viršininku kaip tik dirbo Abdula Sadykovas, tykus, sukalbamas lezginas, manojo, gegužinio, šaukimo, jo valdžia Raimundui per sunki nebuvo.

Panašiai į plytų kepimo batalioną atkeliavo kitas savitos sielos žmogus – tikra išimtis tarp visų armijoje sutiktų charakterių. Kaip dabar matau – tovi jis, liesutis kaip šakaliukas, akiniuotas, tačiau pasitempęs, tvarkingas, šine-liukas su jefreitoriaus antpečiais suveržtas, auliniai batai nublizginti. Jau pasisveikinant skambėjo tiek ramios savigarbos, ir – sovietų armijoje, negirdėtas dalykas! – neagresyvaus prielankumo pašnekovui, – kad išsyk pajutau vaikinui simpatiją. Kol jis laukė viršininkų išakymo, išsikalbėjome. Buvo tiesus, atviras. Tarnavęs Gurjeve, iš ten išguitas už viešą karininkų nusikaltimų, pirmiausia girtavimo kritiką ir atsiųstas čia. Esąs Latvijos žydas, prieš armiją bandęs ištisi į MGIMO (Maskvos valstybinį tarptautinių santykių institutą). Egzaminus išlaikęs, tačiau nepaėjęs konkurso. Tai padaryti buvę ne visai paprasta, nes minėtas institutas ruošia Tarybų Sąjungos diplomatus užsieniui. Jame mokosi nomenklatūrinių darbuotojų vaikai ir anūkai. Savo užrašų knygutėje jefreitorius turėjo buvusių bendramokslių – Brežnevo anūko, gynybos ministro Ustinovo dukters, jų tėvų adresus, telefonų numerius. Šis rygielis – Igoris Razumovskis – savo pavardę su kaupu pateisino. Jo žinios, erudicija, bendravimo su žmonėmis kultūra atitiko geriausių atsiliepiamų apie žydų tautos doruosius žmones.

ČIKAGOS Etniniame Mu - ziejuje gub. JIM EDGAR atidaro parodą, Joje dalyvavo daugiau kaip 35 etninės grupės su savo rodiniais.

Iš kairės- Nijolė Mackevičius, -direktorė, gub.J. Edgar, Alida Vitas ir Ramūnė Račkauskas.

Kalbėjo stilinga, inteligentiška maniera, laikėsi pagarbiai ir nepriklausomai ir, nepaisant to tiesiog juokingo fizinio trapumo, greitai užsitaravo tiek karininkų, tiek eilinių, tiek "blatnųjų" pripažinimą. Pripažinimą su tam tikros baimės priemais. Labiausiai stebiananti šio žmogaus savybė, vis dėlto buvo jo žinios. Kareivių klausiamas, Igoris galėjo čia pat be pasirošimo trinkelėti paskaitą bet kokia tema apie hitlerininkų atominius planus ir raketas "Fau 2", apie čekėnų laisvės kovas prieš carinę Rusiją, apie disidentuojantį dainininką Vladimirą Vysockį ir t.t. Ir tos paskaitos būdavo ne laikraštinės, o su detalėmis, kokias retai rasi tarybinėje spaudoje. Vaikinas buvo mąstantis, religijos atžvilgiu berods tolerantiškas indiferentas. Savo kailiu patyręs akivaizdžias sistemos neteisybes, jis vis dėlto tikėjo, kad šis realus socializmas su jo blogybėmis yra praeinanti fazė, kad turi ateiti kažkoks geresnis, idealus socializmas. Šalia intelektualinių prigimties dovanų Razumovskis buvo aukštos moralės jaunuolis: vienas iš tų ant pirštų suskaičiuojamų žmonių, kurie armijoje nesikeikė ir, kas visiškai negirdėta, labai rimtai, labai tyrai žiūrėjo į meilę ir santuoką. Likimo nublokšti į vieną barikadų pusę, mes sudarėme bendrą frontą prieš dalinio diktatūrą, vienas kitą palaikydavom. Igoris žinojo mano tarnybos nuotykius, pasakojo apie Nepriklausomos Latvijos prezidentą Ulmanį, mirusį Sibiro tremtyje, apie latvių "miško brolius", domėjosi po grindiniais Lietuvos reikalais. Dėl savaime suprantamų priežasčių visiškai juo pasitikėti negalėjau, tačiau buitėje, pokalbiuose apie gyvenimą buvome atviri ir draugiški. Razumovskis buvo paskirtas KPP būdinčiuoju, vėliau duonos raikytoju, paskui vėl KPP sargu. Tačiau piktam, kitiems skriausti, Igoris savo "tarnybinės padėties" niekad nepanaudojo.

Laiškai iš Lietuvos dabarėjo daugiausia su Dariaus ir Girėno atvaizdu. 1933 m. liepos 17 d. Soldino miškelyje tragiškai baigėsi šių dviejų tautos sakalų skrydis. Skrydis, pilnas Tėvynei skausmingą garbę... Lakūnų žuvimo penkias dešimtmečius sukurtas Lietuvos kino studijos filmas "Skrydis" (vėliau, žiūrovų liudijimu, iškarpintas, nes kai kuriuose kadruose matėsi Trispalvė) ir išleisti vokai su didvyrių atvaizdais. Štai dabar draugai, norėdami bent truputį nuskaidrinti mano padangę, ir atsiųsdavoa laiškus būtent tokiuose vokuose. O iš laišku sruveno ir džiugūs, ir skaudūs tautos gyvenimo atgarsiai.

Atlikęs pusantrų metų kalėjimo bausmę, sugrįžo Helsin-

LIETUVOS AVIATORIUS
JURGIS KAIRYS-
RUOŠIASI ČEMPIONATUI
JAV-SE

Didžiojoje Britanijoje vyko ketvirtasis akrobatinio skraidymo pasaulio taurės varžybų etapas. Lietuvis Jurgis Kairys pasirodė puikiai, iškovodamas pirmąją vietą.

Grįžęs iš Didžiosios Britanijos, J.Kairys dalyvavo 24-tajame Lietuvos akrobatinio skraidymo čempionate, kur 4-iose grupėse varžėsi 23 Lietuvos lakūnai.

Aukščiausiojo meistriskumo D grupėje dalyvavo 5 lakūnai. Pirmąją vietą laimėjo Jurgis Kairys, antrąją – Onutė Motiejūnaitė, trečią – Leonas Jonys.

Linkime tokios pat gerios sėkmės Jurgiui Kairiui JAV-bių čempionate!

HONDURE NAUJAS
ISTORINIS ATRADIMAS

Archeologai surado kapą kuris yra dar senesnis, negu Majų kultūros laikotarpio atradimai, apie 160 km. į rytus nuo Tegucigalpa.

Majų kultūros žydėjimo laikmetis Centrinėje Amerikoje truko maždaug 250-900 m. po Kristaus.

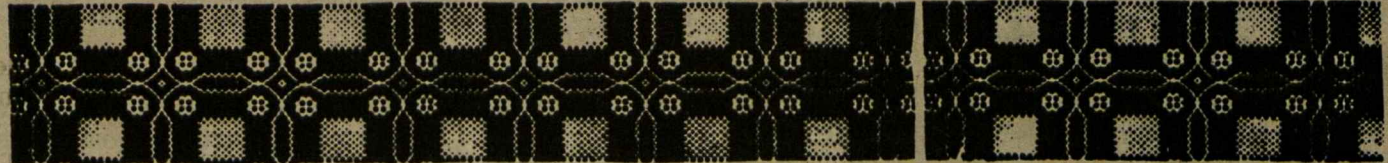
Kapą atrado honduriečiai – D.R. Garcia, J. Yanez ir Timothy Berg – JAV Taikos korpuso talkininkas. Žmogaus rankomis iškastoje oloje yra 3 įėjimai, krioklys ir 15 kambarių, kurie buvo naudojami ceremonijoms, aukoms ir laidotuviams. Kape rasta žmogaus kaulų ir gerai išdirbtos keramikos liekanų.

kio grupės narys, teistas už Šiluvos eiseną, inž. Vytautas Vaičiūnas. Iš Dzūkijos žinutė – per šv. Onos atleidus minia žmonių meldėsi prie uždarytos Paveisininkų bažnyčios. Maldininkus užpuolė milicija, saugumas, pasienio užkardos kareiviai ir keturis kapčiamiestiečius – Sakavičių, Ramanauskaites Angelę ir Laimą, Žibudaitę Almą – nubaudė 15 parų. Jaunimas jas praleido Lazdijų kameroose. Daug ir gražių laišku iš Lietuvos buvau gavęs, tačiau maloniausias laiškas buvo jaunųjų katalikų ištikimybė Kristui. Kančia paliudyta ištikimybė. Ji išsakė viską, ko neišreikš jokie raštai nė žodžiai. Meldžiausi tik, kad Viešpats saugotų juos nuo dviejų, abipus kelio tykančių prarajų: puikybės ir baimės.

Katakombų dvasia alsuojančius laiškus rašė sesės vienuolės iš naujųjų nelegalių Lietuvos kongregacijų. Juose glūdėjo ir informacija, neleidžianti atitrūkti nuo Tautos reikalų, ir neišsemiami ištvermės rezervai. Štai prieš mane tų dienų nuotaių prisotintas sesutės – pavadinšime ją sąlygiška Kotryna – laiškas: "G. J. Kr. Sveikas, Broli. Atleisk, kad tiek ilgai neparašiau Tau laiškučio. Truputį prispaudė bėdos. Šiauliuose ko ne antras mėnuo turiu ligonę. Tai Ona Poškienė, Helsinkio grupės narė. Ji žemėje gyvena paskutines valandas. Jau antras menuo, kai naktis ir dienas praleidžiu pas ją. Galiu ir Tau, mielas Broli, pasigirti jos kantrumu ir blaviu žvilgsniu į mirtį. Taip pat labai daug džiaugsmo man suteikė jos grįžimas prie Dievo. Ji visą gyvenimą Jo nepažino, tačiau niekad Jo nekeikė, prieš Jį neburnojo, o į Bažnyčią ir kunigus visuomet žvelgė su pagarba. Galbūt Dievas už tai jai suteikė tą begalinę malonę, bent prieš mirtį susitaikyti ir pažinti Jį. Ir jis pirmą, o galbūt ir paskutinį kartą įžengė į jos širdį. Savo varguose prisimink ją galbūt, kai gausi laiškutį, ji jau bus pas Viešpatį. Turiu pranešti ir gana skaudžią žinią, kad lapkričio 29 Vilniuje prasidėjo kun. Sigito teismas. Kun. Alfonsas byla buvo 17 tomų (Kun. Alfonsas Svarinskas buvo nuteistas 7 m. griežto rezimo lagerio ir 3 m. tremties. Kalintas Permės srities Čusovojaus rajono Kučino lageryje VS 389/36), o Sigito – 24. Kaltinimai tie patys. Ką galėjo naujo išgalvoti. Porą dienų buvau nuvykusi į teismą. Daugiau negalėjau dalyvauti dėl ligoinės.

Dar pakol kas nenuteistas. Kalba trumpai, aiškiai ir pagrįstai. Kada jis kalba, salėje mirtina tylą. Atsisakė advokato. Kaltino 1,5 valandos. Kun. Sigitas gynėsi valanda. (b.d.)

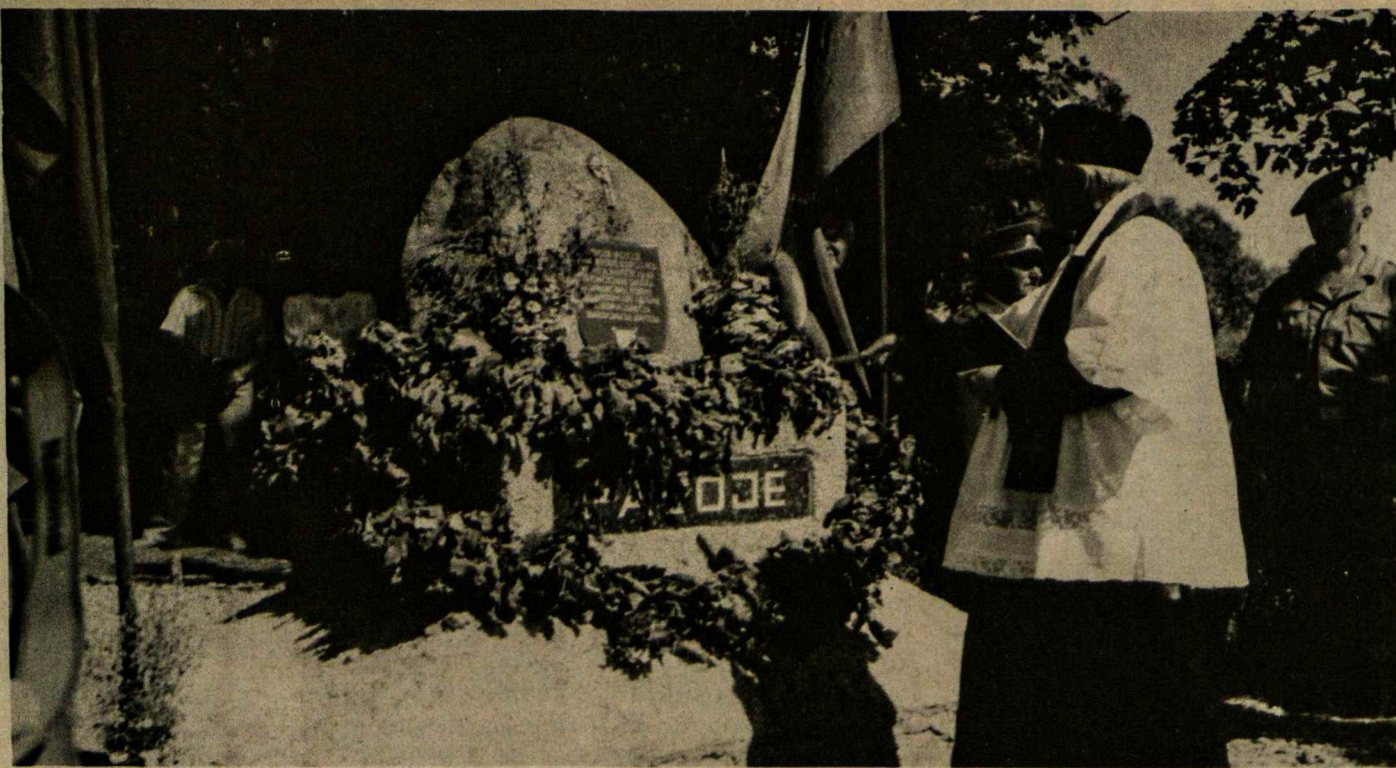
Welcome to Vilnius. We fly you there 7 times per week.

Lufthansa has daily flights from 5 Canadian gateways to Germany. From there, convenient same day, non-stop connections to Vilnius, 7 times per week.

So, if you are in a hurry to get to Lithuania, nobody flies you there more often. For information call your travel agent or 1-800-56-FLY-LH (In Toronto 368-4777).

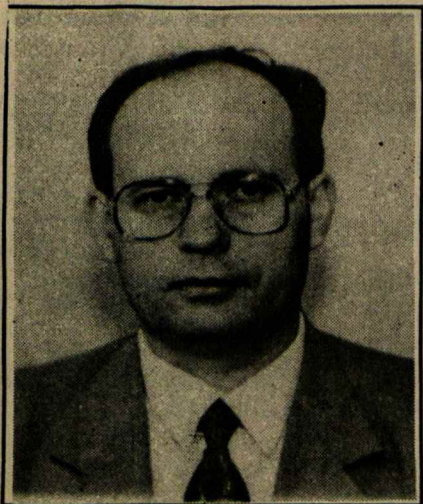
Lufthansa
Lufthansa is a participant in the Canadian Plus Mileage Program.

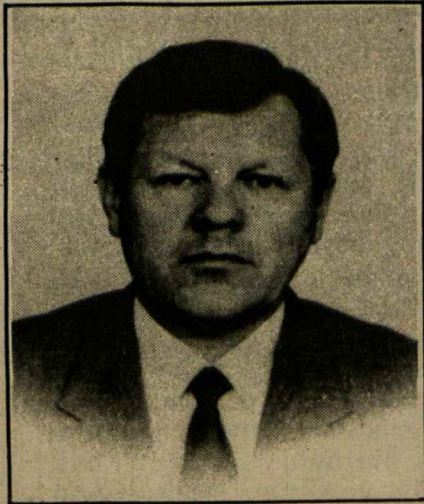
Pirmosioms lietuvių su bolševikais kautynėms atminti Pagojėje, netoli Anykščių pastatytas paminklas, kurį atvyko pašventinti Lietuvos karo kepelionas pulk. monsinjoras Alfonsas Svarinskas, 1994 m. liepos 14 d.

Po paminklo pašventinimo, šaulių ir savanorių rikiuotė su Anykščių Dariaus ir Girėno šaulių kuopos vėliava pražygiuoja pro paminklą.

GEDIMINAS VAGNORIUS

DR. VYTAUTAS PAKALNIŠKIS

RUDUO PRASIDĖJO ĮDOMIŲ SVEČIŲ ŽENKLE

Rudens sezonas Montrealio lietuvių telkinyje prasidėjęs svarbių ir labai aktualių svečių ženkle. Kaip buvo pranešta, Gediminas Vagnorius, buv. Lietuvos Respublikos ministras, dabar Seimo narys bei Tėvynės Sąjungos v-bos vykd. pirmininkas, kartu su dr. Vytautu Pakalniškiu, buv. teisingumo ministru, šiuo metu vadovaujantis Lietuvos ekonomikos ir užsienio investicijų agentūros FIDA tarybai lankėsi Kanadoje. Jie atvyko pagal Kanados vyriausybės ir Lietuvos bendradarbiavimo programą atlikti 3-jų savaičių stažą. Labai rūpėjo teisėtvarkos reikalai, daugiausia laiko praleido Londono U-te ir kai kuriose Toronto firmose. Ta proga aplankė ir lietuvių telkinį Delhi, Londone, Torontose, Montrealyje ir Washington'e. Kelionę finansavo Kanados vyriausybė.

Šį kartą RŪTOS Klubas patalpose susirinko nemažas būrys tautiečių, labai šiltai sutikdami šiuos svečius, pagerbdami juos atsistojimu ir su dideliu dėmesiu išklausydami gerai paruoštų pranešimų.

Su svečiais trumpai supažindino atvykęs iš Paryžiaus buv. Lietuvos Ambasados darbuotojas Saulius Mykolūnas. Pirmoji pokalbio dalis teko Gediminui Vagnoriui.

Jis aiškiai, sklandžiai ir atvirai apibūdino sudėtingą situaciją Lietuvoje, kuomet apie 15%-20% jos gyventojų yra susovietinti. Ir Sąjūdžio sudėtyje, kai prasidėjo Nepriklausomybės atgavimas ir galimybė ją laimėti, imdamas piramidės įvaizdį, jis patvirtino, kad daug buvo pritariančių apačioje, o aukštumoje - smaigalyje išaiškėjo, kad apie pusę Sąjūdžio žmonių buvo atėję iš įsisenėjusių sovietinių struktūrų.

Prelegentas priminė, kaip AT-boje buvo apie 40% sąjūdininkų pastūmėjo referendumą, paskelbė NEPRIKLAUSOMYBĘ. Tačiau paaiškėjo, kalbėjo jis, kad valstybę pakeisti iš vidaus - reikia kitokios valdžios, o 1992 m. Sąjūdžio sudėtis buvo pasidariusi labai mišri, priimdavo visus, kurie tik rėmė Nepriklausomą valstybę. Tačiau - visiems gerai žinoma, kad komunistinio galvavimo žmonės - nemia nei laisvos rinkos, nei demokratijos. Tokie žmonės per 2 metus sugebėjo skurdinti kraštą, algos sumažėjo (lyginant su kainomis) 3 kartus, pensijos 4 kartus. Visą laiką yra skleidžiami šmeižtai, kad Lietuva pati negali susitvarkyti, o tikrumoje - yra tikrai blogai valdoma, nes ir nesugebama kitaip ir gal net nenorima, nes - jeigu dar labiau nuskurs - sakys, kad reikia grįžti prie Rusijos. Čia pagrindinė problema, nes kraštas yra dirbtinai smukdomas. Pav., įmonė, įsiskolinusi 130 mil. litų, nes jos vadovai tuos pinigus yra pasiėmę sau, o Parlamentas nubalsavo, kad skola būtų nurašyta... Nenubausti buvo ir įsiskolinę pav. Marijampolės, Panevėžio kombinatai. Kodėl dabartinė vyriausybė sustabdė privatizavimą - neteisėtu būdu, nes reikėjo išsidalinti "geriausius žmones" - partijos draugams, ir tokių yra daugiau pavyzdžių - neteisėtų veiksmų, žlugdančių ekonomiką.

Tačiau ir Gediminas Vagnorius ir Tėvynės Sąjunga tvirtai įsitikinę, kad Lietuva gali pati išgyventi be (nepamirškime - sukurkios ir daug labiau pasimetusios Red.) Rusijos "globos".

Į Tėvynės Sąjungą taip pat pradėjo daugiau jungtis jaunų žmonių, kas yra geras ženklas.

Kalbėjo apie gandus, kad litas gali būti nuvertintas ir pabrėžė, kad jo vertę negali nustatyti tai sugalvojęs žmogus, bet ekonomijos ir gamybos stovis. Kada tas kursas bus pakeistas - žino tikrai keli žmonės. Kaip tikrai dėl to užsienis delsia su investicijomis. Pasaulinis Bankas Lietuvai yra skyręs 99 mil. dolerių, bet LDDP vyriausybė juos laiko užsienio - Amerikos bankuose. Todėl buvo svarbu Opozicijai paskelbti referendumą, kad žmonės geriau suprastų, kas juos smukdo.

O referendumas buvo įvairiausiais būdais trukdomas, neleidžiant vėlesnės datos, paaskėjus, kad srašai netvarkingai vedami, bauginimais išmesti iš darbo, jeigu kas eis balsuoti ir panašiai. Tačiau - geroji pusė yra ta, kad vis dėlto atsirado nepabūgusių, kad privertė vyriausybę ką nors nuveikti, o ir pats Jūršenas priverstas dirbti dėl referendumo nuostatų.

Visiems yra aišku, kad stipri ir įžvalgi opozicija šiuo metu yra būtina ir ją reikia remti. Ir kita kartą į balsavimus ateis daugiau žmonių.

Įdomu, kad prelegentas numato, jog Estija dar turės pergyventi vyriausybės ateinančius buvusius komunistus, o lietuviai jau bus tą periodą pergyvenę ir - atsikandę.

Sąjūdis buvo pralaimėjęs, nes komunistai turėjo savo žinioje ir savivaldybes, ir teismus, trims mėnesiams likus iki rinkimų, pakeitė personalą, pakėlė benzino kainas, nutraukė šildymą... Tai tokios "demokratiškos" priemonės, ir - galvojimai...

Šiuo metu stipriausios partijos esančios Krikščionių Demokratų ir Tėvynės Sąjunga. Reikia jungtis, formuojant savitą politiką, kovojant su korupcija.

Profesionalas teisininkas dr. Vytautas Pakalniškis papasakojo įdomų epizodą, kaip prieš rinkimus Algirdas Brazauskas buvo lankęsis Minske ir paskui paskelbė pasigirdamas, kad Baltarusija parduos Lietuvai 3.000 traktorių jeigu ji išrinktų prezidentu, o dar tikriausiai ir iš Maskvos šį tą išsiderėsia. Tad - ar ne verta buvo balsuoti už patyrusį administratorių A. Brazauską? Tokia ir panaši propaganda, žinoma ir skubus reikalas persitvarkyti ir nepatvirtinti AT, paveikė. O tų traktorių niekas ir negavo, nes nebuvo nei jokios sutarties padaryta Minske, tik taip pašnekėta...

Teisininkas Vyt. Pakalniškis ypač rūpinasi teisėsaugos reikalais. 1990-1992 m. Aukščiausias Teismas buvo nusprendęs, kad teisėjai privalo jame išdirbti 10 metų. Bet laimėjusi LDDP - Aukščiausiasį Teismą paleido ir teisėtvarka vyksta labai neaiškiais keliais, kontroliuojama daugeliu atvejų mafiozinės struktūros. Tačiau yra teisėjų, prokurorų, kurie gerai supranta padėtį, nepriklauso jokiai partijai ir žino tarptautinius teisėtvarkos standartus.

Atsakyta į kai kuriuos klausimus ir reaguota į prašymą pasisakyti PRIEŠ TRANZITĄ, nes neapgalvota ir pataikaujanti sutartis būtų labai pavojinga Lietuvos savarankiškumui.

Prelegentai kalbėjo su užsiedigimu, praktiškai, ir nuoširdžiai. Atrodo, kad kelių metų patyrimas išėjo į naudą ir jų pasiryžimas ir tikėjimas Lietuva pakėlė visų klausančiųjų nuotaiką.

PRIEŠ TRANZITĄ tekstas buvo paruoštas ir per kelis sekmdienius stopiai renkami parašai, išsiųsti į Lietuvą Sąjūdžio adresu.

Aišku, kad nereikia nuleisti rankų, reikia ir toliau stengtis įvertinti Lietuvos žmonių pastangas ir entuziazmą, ir galų gale, - kantrybę, pasiryžimą lavintis, mokyti ir pritaikyti, kas naudingiausia - Lietuvos gerovei. b.n.

/iš Igno Končiaus "ŽEMAIČIO ŠNEKOS", I t./

KUNIGAİKŠČIAI

(T e s i n y s)

Kitas įvykis. Danilevičius išbuvo ar ne 20 metų tuo georuju įkvėdžiu. Nusipirko už Rietavo (kokie 3-4 km. ant Plungės važiuojant) keturis valakus (80 desintinų) žemės, pasikinkė, kiek jo ūkiui reikėjo arklių, prisikrovė vežimus visokios naudos, padargų, sėklų, varėsi, kiek jam reikėjo, karvių, avių. Vaziuoja Danilevičius per Rietavą, sustoja pailsinti arklių, gyvulių. kažkas pranešė kunigaikščiui. Kunigaikštis liepė pakviesti Danilevičių. Atėjo Danilevičius. Kunigaikštis sakė: "Danilevičiaus, girdėjau, kad tu mane apvogei ir vežiesi - varaisi mano gyvulius, naudą". - "Ne, šviesiausias kunigaikšti, aš savo turą pasiėmiau, Tamstos aš nieko neėmiau". - "Kaip tai? Juk vežimai, gyvuliai iš mano folvarko?" - "Taip, iš tamstos, bet visas tas turtas mano. Juk, jei aš būčiau kasmet ėmęs po vieną arkli, karvę, per 20 metų kiek aš būčiau išvežęs! Pažiūrėk, šviesiausias kunigaikšti, folvarkas liko dar daugiau, ten nei neįėjo. Po truputį imdamas, aš nieko nebūčiau turėjęs, o dabar aš būsiu bagotas, o šviesiausias kunigaikštis nenubiednėsi..." - "Vaziuok, durniau, laimingai.. Ir paskui kunigaikštis dažnai užvaziuodavo pas Danilevičių į svečius ar rodė pasikalbėti.

Čia kunigaikštis: iš vienos pusės pavargėlei nedovanoja 50 kapeikų, o kitam dovanoja gal kelis tūkstančius. Bajorai to neįstengdavo padaryti.

Dar apie rietaviški Oginski.

Kunigaikštis užsimanė Kemerne prie Baltijos jūros, už Ringos, pasistatyti vasarnamį. Vasarnamį surentė tolimiau siam nuo Kemerno savo miške apie Vėviržėnus. Rudens metu, kai keliai patys blogiausi, kunigaikštis pavaręs savo urėdus atsiųsti vežimus-arklius ir patiems pribūti. Suvažiuojo apie 300 vežimų. Sugriovė vasarnamį, sukrovė į vežimus, ir gurguolė vaziavo. Pats kunigaikštis tvarko, dažnai iš karietos išsokdamas ir po kelio purvus braidydamas.

Kelionė apie Sedą kunigaikštis nugirdo, kad vienas arklys pametė pasagą. Tuoj sustabdė visą gurguolę ir liepė visiems ieškoti pasagos. Ir pats laksto, blaškosi, girdi, negalima nesuradus toliau važiuoti. Ieškojo, sako, kokias tris valandas - pusę dienos - juk tiek tos ir dienos vėlyvo rudens metu. Nusibodo žmonėms po purvą braidy-

Pagojė randasi netoli Anykščių ir paskutinėmis žiniomis, čia vyko pirmasis partizanų susirėmimas Lietuvoje su sovietų kariais.

Tikslia vieta, padaręs brežinius, nurodė Juozas Šiaučulis, Kanados Šaulių Rinktinės pirmininkas., gyvenantis Montrealyje ir lankęsis Anykščiuose.

ti, kažkoks juokdarys nuipo nuo savo arklio kojos pasagą ir pasisakė kunigaikščiui radęs. Kunigaikštis davė radybų penkis rublius, žinoma, auksinius, o pasagą pasiėmė sau.

Kunigaikštis buvo gyvulių globos draugijos narys. Savo arkliais jis vaziuodavo labai maža riste. Arklius turėjo gerus. Sykį, pasakoja mamos patėvis Kaunas iš Skruzdynių: - vaziuoju vėlokai, kiek burnelę gėres, iš turgaus. Iki Pušinės nuo Plungės 7 viorstai. Arkliai, sako, mano ant namų nuožangiai bėga. Prieš mane vaziuoja kunigaikščio vežimas. Mano arkliai neatsilieka, vis kabinasi paskui nors kelias smėlėtas, bet aš tuščiame vežime su dvejeta arklių. Prie Pušinės, sako, kunigaikštis pasuko savo arklius skersai kelio ir mane sustabdė, paklausė pavardės, kaimo: "Kaip drįsti lygintis su kunigaikščio arkliais, durniaus šmote". Lyg ir pažodis jo buvo - durniau, durniaus šmote. Atsiprašinėju kaip beįmąnydamas, maunu kepture, stojuos ratuose - gardėse ant dugninės - ant kelių. Pavažiavo. O paskui parėjo pabauda. Gavė Kaunas vaziuoti į Rietavą, gaisti dieną, atsiprašinėti, prašyti dovanoti.

Rusų valdžiai sumanius įvesti monopolį deginei pardavinėti, Oginskis buvo pastatydinęs Salantuose visus pastatus deginei varyti. Gražūs, raudonų plytų, pagal pateiktus planus namai. Kažkas ar ne dėl vieno tūkstančio nesutiko, ir namai liko tušti. Užkalė langus, taip ir stovėjo "pustaunyčiomis".

Kad buvo jubiliejiniai metai (apie 1900 m.) kunigai iš sakyklos paskelbė, kad visi, kas vogė kunigaikščio mišką, eitu pas patį kunigaikštį atsiprašinėti. Nedrausiai ėmė eiti. Kas saknis roves jaunuolyne, kas grėbliakočius kirpęs, savo neturėdamas, kas dišlių ar kartį nusikirtęs. Pyko, barėsi kunigaikštis. Pagaliau atėjo vienas stambus turtingas ūkininkas ir pasisakė vogęs kunigaikščio mišką. "Na", sako kunigaikštis, "kai jau ir tu vogei, visiems dovanoju, tegu pas mane neina atsiprašinėti" (Skudavičė-Skouds). Atseit, grąžino miško vogimo nuodėmę kunigams atleisti.

Abudu, ir Bagdonas ir Mykolas Oginskiai, mėgo arklius. Rietaviškis ypač mėgo žemaičių veislės arklius. Jis buvo Paryžiaus parodoj išstated Lietuvos ponų "išvaziavimą", - gražiausią karieta, pakinkytą žemaičių veislės būrukais viena, o kitą - kaštunkais su baltomis uodegomis ir baltais karčiais. Už tai jis gavo pirmą pažymėjimą.

Rietaviškis turėjo žemaičių veislės arklius "pensinikus". Laikė ir laikė. Kai jau arkliai nebeturėjo dantų, žmonės sakydavo, kleckais juos šėrė. Kai jis mirė, kunigaikštienė ėmė tuos arklius pardavinėti. Žmonės pirko po 10, po 5 rublius arklius kaip liūtus. Tačiau jie tik odai betiko. Nebeįkandavo net žalios žolės. O kleckais arklius šerti žmonės nebuvo pratę ir neturėjo iš ko nei dėl ko.

Sykį Juozas Kazragys iš Paminieju pastatė parodoj gražų žemaičių veislės obuoliuotą kaštunką - drigantą. Kaip ugnis, kaip žaibas buvo šis arklys. Tam arkliui pripažino pirmą dovaną - 100 rublių. Kazragys gavo pinigų ir patenkintas. Po kurio laiko atjoja kunigaikščio parišius į Paminiejus pas Kazragį ir pasako, kad jį kviečia kunigaikštis dėl arklio pasikalbėti. Kazragys išsigando. Mat, arklys buvo ne jo augintas. Į parodą galėjo vesti tik paties augintas gyvulius. Sumanus buvo Kazragys. Sakė: "Blogas kelias, neturiu atliekamų arklių nei laiko - nevažiuosiu; o jei kunigaikštis labai nori, tegu atsiūnčia arklius". Išjojo parišius. Ryt dieną atvaziuoja uždara karieta su strainingais arkliais vežikas, parišius. Vaziuoja Kazragys. Jis gerai žinojo kunigaikščio "skonį", - su kunigaikščiu reikėjo kalbėti trumpai, griežtai. Nespėjęs šviesieikinti su kunigaikščiu ir sakąs: "Kam mane gaisini, šviesiausias kunigaikšti, dėl arklio! Kad būčiau žinojęs, nebūčiau į parodą statęs; dabar turiu gaisti tokiu darbylaikiu". Kunigaikštis ramiai ėmęs sakyti, noris tą jo arkli pirkti. Kiek tu, Kazragy, norėtumei?" Kazragys sakąs - pusantro šimto. Lygo, lygo ir dėl penkių rublių išsiskyrė. Kazragys sakąs: "Turi mane, šviesiausias kunigaikšti, parvežti namo". Vaziuoja Kazragys kunigaikščio karietoj jau kitais arkliais nuo Jomontinės (apie 7 km.) labai purvuotu, vos išbrendamu keliu. Viso iki Rietavo nuo Kazragio sodybos apie 18 km.

Parvažiuo patenkintas, kad nepaklausė, ar pats augina tą kaštunką.

Rytdieną atjoja parišius vestis arklio. Kazragys neduoda, juk, sakąs, nesulygova. Kunigaikštis penkiais rubliais tedavė mažiau, kaip kad prašiau. Parišius grįžo vienas.

Kitą dieną vėl karieta. Vėl Kazragys vezamas į Rietavą. Sulygo, užmokėjo pusantro šimto rublių. Kazragys vėl karietoj grįžo į Paminiejus ir atidavo savo drigantuką.

(bus daugiau)

Lietuvių Namų Žinios

• LN popietėje, sekmadienį, rugsėjo mėn. 18 d. dalyvavo 185 žmonės. Svečių knygoje pasirašė 1 iš Vilniaus, Violeta McElreach-Barcevičiūtė iš JAV, Vilija Bijūnaitė iš Vokietijos. Svečius supažindino ir pranešimus padarė LN valdybos narys E.Pamataitis.

• Rugsėjo 25 d., 1:30 val. p. Seklyčioje buvo rodomas filmas "Pasaulio Lietuvių Dainų Šventė" Kaune Dainų Slėnyje (1994).

• LN Visuomeninės Veiklos Komitetas posėdžiavo rugsėjo mėn. 27 d., LN Seklyčioje, dalyvaujant po 3 atstovus iš LN Moterų Būrelio, Vyrų Būrelio, Kultūrinės Komisijos ir Socialinių Reikalų Komiteto.

• METINIS LN POBŪVIS vyks lapkričio mėn. 5 d.

Programa atliks Londono PAŠVAISTE, vadov. muz. Andriaus Petrašiūno. Šokiama gros visu mėgiama "Good Time Boys" orkestras.

Stalus rezervuoti ir bilietus nusipirkti galima jau dabar LN-se ir pas Visuomeninės Veiklos Komiteto narius.

• Slaugos Namams auškojo: a.a. Juozo Birgelio atminimui - \$200, -Antanas Krauskas; a.a. Prano Kazikonio atminimui: \$30, - L. Balsienė.

Iš viso Fonde yra \$978, 986.31.

Aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba tiesiog siunčiant: LABDAROS FONDAS, Lietuvių Slaugos Namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont., M6P 1A6.

• PENSININKŲ KLUBAS rengia tradicinius metinius pietus spalio mėn. 12 d. trečiadienį, 12 val., kurių metu vyks ir programa. Bilietus galima užsisakyti pas S.Derviniene, tel: 767-5518 ir P.Ivanauskienę tel: 767-3677.

• LITUANISTINIUS KURSUS Toronte priimami nauji mokiniai į 10-tą, 11-tą ir OAC klases. Lankantys šiuos kursus mokiniai gauna pilnus gimnazijos užskaitus. Gali ateiti ir anksčiau tokių kursų nelankę.

Teirautis pas N.Benotienę tel: 621-9472, J.Neimanienę tel: 231-8350, L.Underienę, tel: 536-8388.

• VILNIUS MANOR Rūmuose nuo rugsėjo mėn. 26 d. prasidėjo mezgimo sezonas. Visos mielai kviečiamos dalyvauti.

• Muziko STASIO GAILEVIČIAUS pagerbimą jo 90-ties metų amžiaus sukaktuvių proga rengė ANAPILIO PARAPIJOS TARYBA rugsėjo mėn. 25 d.

ŠIMTMETIS MUZIKALINEI INSTITUCIJAI

Žinoma "Massey Hall" koncertų salė Toronte daro si vieną puikiausių akustikos atžvilgiu Šiaurės Amerikoje, šiemet mini savo šimtmetį.

1894 m., įsteigus komitetą Mendelssohn'o chorui, dirigentu buvo paskirtas gabus vargonininkas Augustas Stephen Vogt'as. Pirminis koncertas įvyko 1895 metais sausio mėnesį. Jo talento dėka, šis choras išaugo į pažymėtiną ansamblį. Taip pat jis išvykstė Toronto Karališkąją Muzikos Konservatoriją į didžiausią muzikos mokyklą Didžiojoje Britanijoje.

Per visą 100 metų "Mendelssohn Choir" pritraukė entuziastingų ir gabių dainininkų, parinktų konkurso būdu.

Šiuo metu yra 155 cho-

ristai pastoviai dirbantys chore, prisijungiant 20-ties profesionalų grupei.

Pradėjus vadovauti Elmer Iseler'ui nuo 1964 m. choras išaugo ypatingai savo muzikinių pajėgumu ir koncertavo ne tikai visoje Kanadoje, bet ir JAV-ėse, o Europoje buvo išvykęs gastrolių 2 kartus. Eilė žymių solistų bei dirigentų buvo pakviesti dalyvauti ir išrašyta CBC plokštelėse "Laudate Domini", Gloria: Sacred Choral Works, kartu su CBC Vancouver'io orkestru - išrašyti ir 4 modernios muzikos kanadiečių kompozitorių kūriniai.

1995 m. sausio 15 d., 3 val. p.p. vyks specialiai Ray Thomson Hall salėje programa, kur bus atlikta Verdi - "Requiem".

Jau 50 metų ar panašiai netrukus švęs ir mūsų užsienio lietuvių chorai, nors jiems tenka dirbti be jokios vyriausybės paramos. (Pasinaudota "Canadien Scene", issue 1415, 1994).

• Skautų ŠATRIJOS ir RAMBYNO tuntai rengia Rudens Vakarų spalio mėn. 22 d., 7 val. vakaro Toronto Lietuvių Namuose.

Bus maloni programa, dalyvaujant SUTARTINEI, vaišins šilta vakariene su vynu, šokiama gros "Starlight" orkestras, veiks baras ir lokerija.

Pelnas skiriamas skautams paremti.

IMIGRANTŲ ŽINIAI:

CROSS CULTURAL COMMUNICATIONS INTRENATIONAL INC.

ORGANIZACIJA, kuri randa si Toronte, yra paruošusi programą "GLOBAL CONNECTIONS", skirtą imigrantų apmokymui. Ji nieko nekainuoja nei jos dalyviams, nei bendrovės kurios tą programą remia.

Projekto vadovas Terry Jenkins skelbia, kad norima apmokyti išsilavinusius naujuosius imigrantus, kurie pasirodę išsivystyti naujas rinkas Kanados produktams ir patarnavimams. Tai ypač naudinga asmenims, kurie moka specifines kalbas, turi informaciją ir ryšius, kas ir yra reikalinga atverti užjūrio rinkoms.

Pirmoji 30-ties asmenų grupė, baigusi šią programą yra pasirodusi eksportuoti viską, pradedant tuo, kas naudinga inžinerijai ir aukštosios technikos komunikacijai, baigiant žuvų

ir klevų sirupo prekėmis. Priimami tokio patarnavimo reikalingų kompanijų pageidavimai, kaip ir pareiskimai tų imigrantų, kurie norėtų būti apmokomi dirbti eksporto srityje.

Skambinti Mr. Terry Jenkins tel: (416) 413-7766, arba fax: 416-413-7770, arba kreiptis raštu: Suite 1802, 365 Bloor St. E., Toronto, Ont. M4W 3L4

PASKIRTA RAŠYTOJOS MARIJOS AUKŠTAITES STIPENDIJA

Marija Aukštaitė gimė caro laikų okupuotoje Lietuvoje 1896 m., liepos 18 d. Kadangi tais laikais valdžia draudė savąją kalbą ir spaudą, Marija pati išmoko lietuvišką raidyną ir padėjo savo tėveliui mokytį vaikus ir platinti spaudą. Jaunystę praleido daugiausia dirbdama aukle aristokratų šeimose. Taip pat teikė pagalbą ligoniams ir vargams, ypač Pirmojo pasaulinio karo metais.

Kai Lietuva atgavo Nepriklausomybę 1918 m., Marija pasišventė valdžios, draugijų ir kūrybos darbams. Jos vyras buvo Lietuvos savanoris - kūrėjas. Tarp 1925-30 metų ji tarnavo miesto kooperatyve, smulkių prekių ir mokslo knygų parduotuvėje. Tačiau abiem tėvams būnant silpnos sveikatos, neįstengė išlaikyti šeimos, tad turėjo tris sūnus apgyvendinti pas gimines ir draugus.

Nors giliai patriotiška, šeima nusprendė palikti Lietuvą, ir vykti į Kanadą 1930 metais. Dėl stokos pajamų laivakortėms, ji turėjo palikti vyriausią, 13 metų sūnų, tęsti mokslą Prienu gimnazijoje.

Kanadon Marija Aukštaitė atvyko kaip tik laiku, nes galėjo tarpininkauti, kai Montrealio kolonija buvo susiskaldžiusi. Suirutė kolonijoje labiau paastrėjo su Antrojo pasaulinio karo pradžia 1939 m. kai Lietuva neteko nepriklausomybės.

Dar prieš Antrąjį pasaulinį karą, kada Lietuvos sostinė Vilnius buvo užgrobtas, Marija Aukštaitė subūrė Montrealio koloniją į Vilniaus Vadavimo Sąjungą, kaip Lietuvos centro šaką užsienyje, atkovoti sostinę. Vėliau su Lietuvos valdžios atstovais užsienyje, ji veikė su Kanados valdžia išlaisvinti pagrobtas Euro-

1994 m. METINIS VISUOTINIS ŠALFASS-gos SUVAŽIAVIMAS

Metinis visuotinis ŠALFASS-gos suvažiavimas įvyks 1994 m. lapkričio 12 d. šeštadienį, Cleveland'o Lietuvių Namuose, 877 East 185th St., Cleveland, OH 44119. Telefonas: 216-531-2131.

Suvažiavimo pradžia 11:00 val. ryto. Pagal ŠALFASS-gos Statutą, suvažiavime sprendžiamuoju balsu dalyvauja sporto klubų rinktieji atstovai, sporto klubų pirmininkai ar jų igaliojiniai, ŠALFASS-gos rinktieji bei skirtieji pareigūnai ir ŠALFASS-gos garbės nariai.

Patariamuoju balsu kviečiami dalyvauti sporto darbuotojai, fizinio auklėjimo mokytojai, sporto veteranai, lietuviškų organizacijų bei spaudos atstovai ir visi lietuvių sportinių judėjimų besidomį asmenys.

Organizacijos ar asmenys, norį gauti smulkesnių informacijų ar pateikti pasiūlymų, prašomi kreiptis į ŠALFASS-gos Centro Valdybos pirmininką Audrių Šileiką, 150 Colbee St., Toronto, Ont. M6S 1V7, Canada. Tel: 416-767-6520; Fax: 416-760-9843.

Šalia rutininių, kasmetinių einamųjų ŠALFASS-gos reikalų, vienu iš svarbiausių dienotvarkės punktų bus ŠALFASS-gos dalyvavimas V-se Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynėse, 1995 m. liepos 30 d. - rugpjūčio 5, Lietuvoje.

Sporto klubai, ŠALFASS-gos pareigūnai ir sporto darbuotojai prašomi visu rimtumu atsižvelgti į mūsų sportinio gyvenimo gyvybinius reikalus ir pasistengti suvažiavime gausiai dalyvauti.

ŠALFASS-gos CENTRO VALDYBA

pos šalis nuo užpuolikų. Su Lietuvos Generaliniu Konsulu pulk. G.L.P. Grant-Sut-tie Toronte, Marija Aukštaitė sukūrė Kanados Lietuvių Tarybą, redagavo bei leido Montrealyje "Nepriklausomą Lietuvą", pirmąjį nekomunistinį lietuvių laikraštį Kanadoje. Ji suorganizavo eilę parengimų, pakviečiant iš Jungtinių Amerikos Valstybių žymesnius lietuvių tautos ir bažnyčių veikėjus. Montrealyje ji įsteigė vaikams lietuviškos kalbos klases ir anglų kalbos vakarines pamokas suaugusiems.

Marijos Aukštaitės raštų ir korespondencijų gausybė daug ką nustebino, žinant jos fizinį trapumą, nuolat varginamą nežinojimu savo vyriausiojo sūnaus Jono likimo, Lietuvos kariuomenės leitenanto, kuris žuvo kare.

Karui pasibaigus, Marija Aukštaitė tęsė veiklą, užstodama išvietintuosius (DP), kad Kanados valdžia pripažintų jiems imigrantų statusą. Ji šelpė visus, ku-

rie kreipėsi į ją tol, kol jie pradėjo atvykti į Kanadą 1947 m. iš Vokietijos ir Vakarų Europos.

Ji pasitiko daugelį DP, atvykstant jiems į Kanadą ir daugeliui pagelbėjo. Deja, dėl nusilpusios sveikatos nepajėgė aktyviai veikti su naujaisiais ateiviais. Likusią savo gyvenimo dalį paskyrė kūrybai.

Marija Aukštaitė tęsė savo uždara kūrybos darbą Ontario provincijoje dar 30 metų, ilgiausiai Toronte. Po mirties, balandžio 26 d., 1986 metais, Port Hope jos sūnus Antanas-Pranas įkūrė poetės Marijos Aukštaitės Centrą, surinkti, sukatologuoti ir atspausdinti jos kūrinius ir korespondencijas. Vėliau PMA Centras įsteigė Poetės Marijos Aukštaitės Tyrimo Fondą, igalinant literatūros tyrinėtojus supažindinti su Marijos Aukštaitės kūryba.

Dr. Horst Wittmann, Toronto universiteto Vokiečių ir Humanitarinių mokslų / nukelta į 7 psl.....)

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 1,100.000. dolerių lietuviškai kultūrai, menui, svetimui paremti. Pagrindinis kapitalas neličiamas. Tik palūkanos gali būti skiriamos lietuviškai veiklai.

Sudarydami testamentus, prisiminkime Kanados lietuvių fondą (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais - aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Aukos siųsti: Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6

Žinokime kad:

FONDO TIKSLAS - LIETUVYBĖS ISLAIKYMAS

ALTERNATYVINĖ GYDYMO KLINIKA

Bloor West Village

Gydomi ūmūs ir chroniški susirgimai. Pacientai priimami iš anksto susitarus tel: (416)-760-9445. Galima iškvieisti į namus.

Darbo valandos: 9:30 r. - 8:00 val. v.

Gydytoja - naturopatė DANUTĖ TURČINSKIENĖ, 256 A Durie St., Toronto, Ont. M6S 3G3

DRESHER INSURANCE BROKERS

Fax 233-0285 - Tel. 231-2661 3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja - V. DREŠERIS ir

RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p.

Profesionaliam nekilnojamo turto įvertinimui prasome skambinti tel: 233-4446

Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. Dauginis - telefonai (416) 533-1121, (416) 822-7376* Lilija Pacevičienė - telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3852

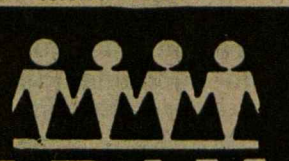
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS * GYVYBĖS * KOMERCINĖ

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6

(416) 533-1121 FAX 533-1122

PARAMA

MOKA:

5.00% už 90 dienų term. indėlius
5.50% už 6 mėnesių term. indėlius
5.75% už 1 m. term. indėlius
5.75% už 2 m. term. indėlius
6.25% už 3 m. term. indėlius
6.50% už 4 m. term. indėlius
6.50% už 5 m. term. indėlius
6.50% už 1 m. GIC mėn. palūk.
6.75% už 1 m. GIC invest. pažym.
7.50% už 2 m. GIC invest. pažym.
7.75% už 3 m. GIC invest. pažym.
8.00% už 4 m. GIC invest. pažym.
8.25% už 5 m. GIC invest. pažym.
3.75% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
6.75% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
7.50% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
7.75% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
8.00% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.
8.25% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.
3.75% už OHOSP (variable rate)
3.25% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)
3.75% kasd. pal. čekių sąsk. virš 10.000
2.50% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)

IMA:

už asmenines paskolas nuo 7.75%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 7.75%
2 metų 8.50%
3 metų 8.75%
(fixed rate)
su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 6.60%
(variable rate)
Asmeninės paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI per 100 milijonų dolerių

Kredito kortelė

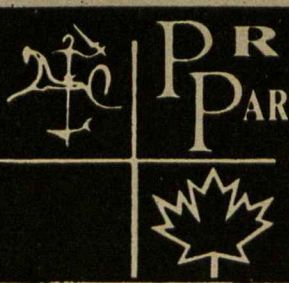
Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaidos. Kelionių čekiai (American Express, Thomas Cook mastercard cheques). Kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. (The Co-operators & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda. (Cumis & The Co-operators).

KASOS VALANDOS:

- Pirmad., antr., ir trečiad. nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai -
1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

PRISIKĖLIMO

PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais - nuo 9.00 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais - nuo 9.00 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais - nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	5.00%
180-364 d. term. ind.	5.50%
1 metų term. indėlius	5.75%
2 metų term. indėlius	5.75%
3 metų term. indėlius	6.25%
4 metų term. indėlius	6.50%
5 metų term. indėlius	6.50%
1 metų GIC-mėn. palūk.	6.50%
1 metų GIC-met. palūk.	6.75%
2 metų GIC-met. palūk.	7.50%
3 metų GIC-met. palūk.	8.00%
4 metų GIC-met. palūk.	8.25%
5 metų GIC-met. palūk.	8.50%
RRSP, RRIF ir OHOSP	3.50%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	6.75%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	7.50%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	8.00%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.	8.25%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.	8.50%
Taupomąją sąskaitą	3.25%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	3.75%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki 1.75% Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	2.50%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo 8.50%

Sutarties paskolas nuo 8.50%

Nekiln. turto paskolas:

Su nekeičiamu nuosimčiu

1 metų 8.50%
2 metų 9.00%
3 metų 9.50%

Su keičiamu nuosimčiu

1, 2 ir 3 metų 6.75%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šėru, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neįmanoma mokėsčio už išrašytus čekius bei apmokamas (valiras sąskaitas).

AKTYVAI per 56 milijonus dolerių

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

AUKŠTAITĖ...

(....atkelta iš 6 psl.)
profesorius, kuris pažino poetę, paprašytas Poetės Marijos Aukštaitės Tyrimo Fondo, susisiekti su centru: Centre for Russian and East European Studies, kad įkurtų Marijos Aukštaitės Bursary. Liepos 6-tą dieną 1994 m., Toronto u-tas išleido Award Record dokumentą, patvirtinant Marijos Aukštaitės Bursary įkūrimą.

Stipendija yra 2,000 dol, skiriama "graduate" studentams, mokantiems gerai lietuvių kalbą.

Prasymai gali būti pateikti bet kada raštu: "Centre for Russian and East European Studies" direktoriui.

● Dail. A.Tamošaitis, vienas žymiausių mūsų tautodailės tyrinėtojų išvyko Lietuvon sutvarkyti savo archyvo ir savo bei dail.A.nastazijos Tamošaitienės kūrybos perkėlimo reikalus Vilniuje, specialiai jiems skirtose patalpose.

Lietuvių Tautodailės Instituto suvažiavime šį rudenį jis dar pasidalino atsiminimais apie tautodailės darbų rinkimą.

LTI šiame suvažiavime prisiminė ir narę bostoniškę Tylos minute- a.a.Gražina Danasienę.

● GINTARO Ansamblio ruošiasi sukaktuviniam koncertui, kuris vyks 1995 m.gegužės mėn. 7 d. A-NAPILIO salėje.

NUSIŠYPSOKIME

● Šešiolikamečių porėlė nusprendė vietoje pamokų, nueiti į kinoteatrą. Tačiau jų ten neįleido, nes erotinis filmas tikrai nuo 18 m.amžiaus.

- Ir ko mes iš viso kėlėmės iš lovos?,- tarė mergina.

● - Gydytojau, man nuolat šąla rankos ir kojos,- skundžiasi pacientas.

- Ir man šąla,- sako gydytojas. Tačiau aš atsigulau šalia savo žmonos, ir iš karto pasidaro šilta.

- O kada jūsų žmona būna namuose?

● Italų restorane svečias nori užsimokėti už valgį. Gavęs sąskaitą, iš nustebo net išsižiūjo:

- Dešimt tūkstančių už vakarienę? Tikiuosi, jūs padarysite nuolaidą savo kolegai?

- O, tai jūs esate kelnis?

- Ne plėšikas.

● - Ar mano dėdė mirė sava mirtimi? - klausia brolėnas.

- Ne. Prieš mirtį pakvietėme gydytoją.

● - Alio, gydytojau, ar mano žmona jau pagimdė?

- Taip, berniuką. Vaikas sveikas, bet...juodaodis.

- O, Dieve, sakiau jai - negerk tiek daug juodos kavos!

● - Vania, kaip tau pavyko pirmasis pasimatymas?

- Pusiau gerai.

- Kaip tai suprasti?

- Aš atėjau, o ji ne...

● Tikybos pamokoje:

- Kokią nuodėmę padarė Juozapo broliai, pardavę jį į vergiją?

- Jie pardavė jį labai pigiai, ir be įpakavimo.

hamilton

NEIŠAIŠKINTAS SMURTAS

Owen Sound laikraštis "The Sun Times" pranešė, kad savo namuose buvo rastas nušautas lietuvis KESTUTIS BALTRUŠAITIS, 40 m. amžiaus. Jis buvo farmacininkas, dirbo Hamiltone Hy & Zel's vaistinėje. Jis rastas vasarotojų kaimelyje Inverhuron, prie Hurono ežero, netoli Bruce atominės jėgainės. Iš ten

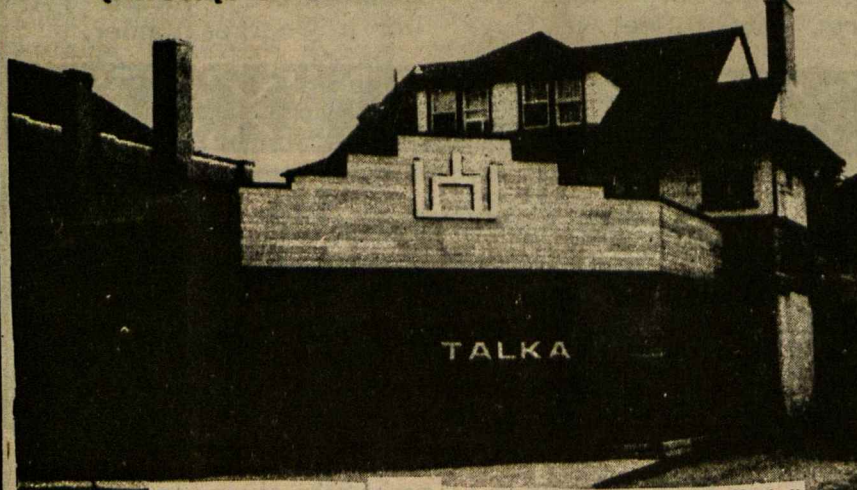
jis kasdien važinėdavo į darbovietę Hamiltone.

Kęstutis Baltrušaitis buvo gimęs Ontario provincijoje, balgės Manitobos Universiteta 1982 m.. Jo teta gyvena Hamiltone, o žmona su sūneliu išvykusi.

Apieplėšimo žymių nerasta, policija tiria įvykį.

Tai retas atsitikimas mūsų telkiniuose.

VIENTELIS LIETUVIŲ BANKELIS KANADOJE, IŠIKŪRĖ NUOSAVUOSE NAMUOSE

TALKA

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

"TALKA". LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, HAMILTON, Ontario L8M 1L6

TEL: 544-7125

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki...4.00%
santaukas 2.50%
kasd. pal. taupymo s-ta .. 2.00%
90 dienų indėlius 5.50%
1 m. term. indėlius 7.00%
1 m. term. ind. mėn. pal. 6.50%
3 m. term. indėlius 7.50%
5 m. term. ind. 8.00%
RRSP ir RRIF (pensijos) .. 3.00%
RRSP ir RRIF 1 m. 7.00%
RRSP ir RRIF ind. 3 m. .. 7.50%
RRSP ir RRIF ind. 5 m. .. 8.00%

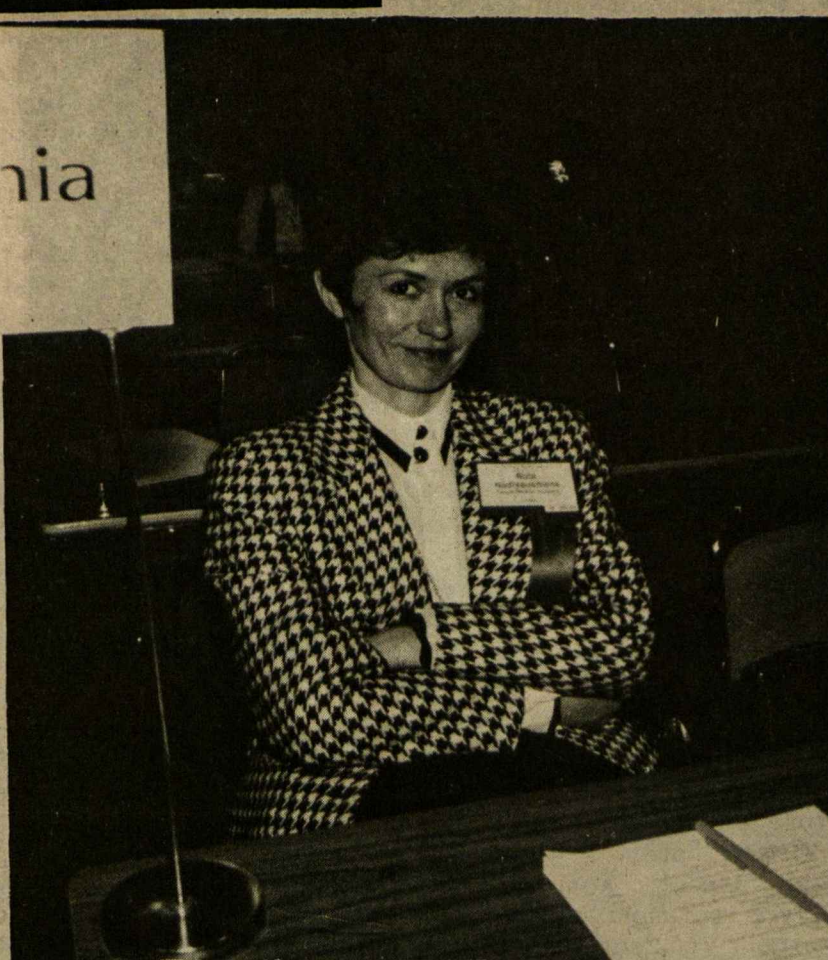
IMAME UŽ:

asmenines paskolas ... 12.00%
nekiln. turto pask. 1 m....9.25%
nekiln. turto pask. 2 m. .. 12.75%

Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.

montreal

Dr. Rūta Nadišauskienė FIGO Kongrese Montrealyje.

ĮDOMI VIEŠNIA - MEDIKĖ IŠ LIETUVOS

Šį mėnesį, vieną vakarą Montrealyje teko susitikti Kauno Medicinos Akademijos dėstytoją ir Akademijos Klinikos gydytoją, ginekologę Rūtą Nadišauskienę.

Susitikome, atpažindamos viena kitą, lyg kokioje detektyvinėje apysakoje, iš ploščiaus, batų bei rankinuko spalvos, ir susėdome už staliuko prie lango, St.Catharines gatvėje esančiame viename restorane pokalbiui. Susitikome ir dar kitomis progomis.

Montrealin jaunoji gydytoja atvyko į FIGO'94 programą ir į XIV-tąjį Pasaulinį Ginekologų Kongresą, iš viso 4-rių savaitių darbui.

FIGO (International Federation of Gynecology and Obstetrics) įkūrė dr.Denis Fairweather, organizacijos gen.sekretorius Londone, Anglijoje. Kongresas šiame vyksta jau 40-tąjį kartą, pirmąjį kartą Montrealyje skirtas įjungiant besivystančių ir iš Sovietų Sąjungos atsipalaidavusių, atgavusių nepriklausomybę valstybių gydytojų.

Lietuvon, į Kauno Medicinos Akademiją buvo atsiųstos paraiškų anketos dalyvauti šiame Kongrese, ir dr. Rūta jas užpildė. Iš 400 kandidatų paraiškų, gautų šioje organizacijoje, buvo atrinkta 50 atstovų (iš 36 valstybių) ir dr.Rūta Nadišauskienė buvo viena iš tų parinktųjų, vienintelė iš Lietuvos.

Lietuva, pasirodo, į šią pasaulinę FIGO organizaciją, pasakojo viešnia, įstojo jau prieš kelis metus, pirmąjį ir vienintelį iš trijų Baltijos kraštų. Iš Latvijos atvyko 3 atstovės, iš Estijos - nė vienos. Dr.Rūta tapo ir Lietuvos delegatė su teise balsuoti Kongrese. Jame ji padarė pranešimą apie ampicilino ir antibiotikų vartojimą priešlaikinio gimdymo atvejais.

Programoje dalyvavo 17 Kanados universitetų, parėmė medicinos specialistų organizacijos iš Amerikos, Kanados, Indijos, Vokietijos, Japonijos, Australijos, Skandinavijos (Norvegija, Švedija, Suomija, Danija).

Taip pat darbu ir finansais rėmė Kanados 15 universitetų.

Montrealyje, kuriame, nežinūrint stiprios profesinės programos, dr.Rūta suspėjo pamatyti Botanikos Sodą, Biudomą, senamiestį, Baziliką, AV P-jos bažnyčią ir "NL" Redakciją. Ji buvo ypatingai patenkinta puikiai suorganizuota stažuote ir Pasauliniu Gydytojų Ginekologų Kongresu. Ne vien dėl suteiktos galimybės susipažinti su įvairių kraštų specialistais, bet ir proga apžiūrėti įvairius informacinius pastolius ("stendus"), išklaudyti pranešimus, pasinaudoti ir kvietėjų sudaryta kultūrine programa. Šiame renginyje dalyvavo apie 10.000 specialistų, o ir mūsų jaunoji viešnia buvo rūpestingai šiai programai pasiruošusi.

Puiki profesinė ir techninė šio įvykio organizacija bei nauda buvo išgirta ir "The Gazette" Montrealelio dienraštyje. Dr.Rūta Nadišauskienė yra pasiryžusi įvesti kai kuriuos patobulinimus savo srityje, ypač tvarkant administracinius reikalus. Taip pat džiaugiasi užmegztais profesiniais ryšiais.

Kitas tos rūšies Pasaulinis Kongresas jau numatytas rengti 1997 m. Danijoje, Kopenhagos mieste.

Dr.Rūta grįžta namo, kaip sakėsi, labai pasiilgusi Lietuvos ir namiškių (ir tikros, geros juodos duonos!). Ji minėjo labai geru žodžiu montrealietį dr. Alėną Pavilanj.

PADĖKA

Mirus Mamai

a.a. JULIJAI ŠVEIKAUSKIENEI,

dėkojame kunigams J. ARANAUSKUI, J. LIPSKIUI, SESELĖMS bei visiems giminėms ir draugams už religinius patarnavimus, pareikštas užuojautas, užprasytas šv. Mišias ir kitokią moralinę pagalbą, būnant su mumis skausmo valandose.

Tegul Dievas atlygina visiems už geras širdis!

Duktė Elvyra Krasowski,
Sūnus Algis Šveikauskas

kuris per Pasaulio Sveikatos Seimos Gydytojų Seimą yra labai daug padėjęs ir padeda toliau, susikuriant Lietuvoje šeimos gydytojų tobulinimo eigai, palaiko kontaktą informacijomis apie mediciną pasaulyje ir kitais būdais padedamas stažuojantiems.

Laimingos kelionės Tėvynėn, ir laimingai jai toliau darbuotis jos labai linki visi lietuviai. Birutė Nagienė

O. L A Š A S

LABA NAKT - NE VISIEMS

Jeigu NEMIGA pradeda reguliariai įsigalėti, o tokių atvejų, mažesniame ar didesniame laipsnyje, pasitaiko nemaža - štai keletas išbandytų priemonių, kad nakties poilsis būtų geresnis ir rytojaus diena našesnė.

1. Bandykite kas naktį eiti miegoti tuo pačiu metu, ir keltis tuo pačiu metu, net ir savaitgaliais.
2. Reguliuojant įtampas, patartina reguliariai mankštintis 20-30 min., idealiai, bent 3 kartus savaitėje. Tačiau nesimankštinkite prieš pat einant miego.
3. Nevartokite vakare kavos, ar šokolado, ar coca-cola gėrimų, nes visa tai trikdo gilaus miego ciklą ir padidina pabudinėjimus naktį. Taip pat cigaretės prisideda prie nemigos.

4. Patikrinkite savo čiužinius (matrasus), jeigu jis vartojamas 8-10 metų. Tikriausiai, laikas jį pakeisti, o jo išgulinėti nelygumai prisideda prie jūsų kūno įtampų.

5. Alkoholinis gėrimas tinka, jei išgeriama tik viena paprasta porcija, bet didesni jo kiekiai trukdo užmigti, sukuria miego ciklus ir padidina ankstyvo ryto pabudinėjimus.

Šiltas pienas ar lengva žolinė arbata (ypač imbiroginseng) palengvina užmigimą.

6. Nepatartina prieš miegą daug prisivalgyti, ypač stiprių prieskonių ar riebių patiekalų. Jie verčia virškinimo sistemą dirbti viršlaikį. O dietos prisilaikantieji, jeigu eina miegoti alkani, gali irgi nesulaukti ramaus miego.

7. Bandykite išspręsti problemas prieš atsiguliant miegoti, arba bent atidėkite rytojaus dieną.

8. Prisilaikykite tos pačios tvarkos ruošiantis miegui, nes tai bus signalas jūsų kūnui, kad dabar ateina laikas miegoti: persirenkite, išsivalykite dantis, paskaitykite ar pamedituokite.

9. Tyrimai rodo, kad labai sunku priprasti prie naktinio triukšmo. Net ir, rodos, užmigus triukšmingoje aplinkoje, miego kokybė lieka pasikeitęs ir nesuteikia organizmui reikiamo poilsio.

Jeigu negalima sumažinti aplinkos triukšmo (pav., kad ir dažno automobilų važinėjimo), pabandykite naudoti specialius ausų kimštukus, arba įjungti monotoniškai, lengvai užiančią elektrinę vėduoklę.

10. Atsigulus - galite sau padėti ir gilaus kvėpavimo pratimu: giliai įkvėpkite ir sau galvokite: "Aš atsipalaiduju, nurimstu ir po truputį užmiegu". Iškvėpkite. Pakartokite 5 kartus. Tą ritualą atlikite kiekvieną vakarą. Vėliau jo gal ir nereikės, - jau būsite atpratę nuo nemigos!

LOVOS ISTORIJA

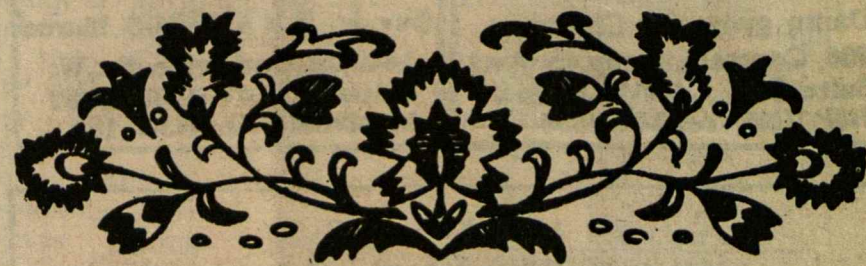
Vargu ar kas pagalvojome, gulėdami šiltoje lovoje, kam turėtume būti už tai dėkingi. Spėlionių yra įvairių. Vieni mano, kad lovą išrado egiptiečiai, kiti - graikai. Ir vieni, ir kiti, matyt, siekė ne tik malonumo, bet ir patogumo.

Romos aukštuomenė turėjo lovų, skirtų įvairiems tikslams: valgyti, skaityti, buvo sugalvota vedybinė lova ir net mirimo.

Viduramžiais buvo madinga daryti plačias lovas. Riterių pilyse plačiagulės lovos buvo skirtos svečiams.

O prancūzų karalius Liudvikas XIV rengė oficialius priėmimus miegamuosiuose. Karaliaus gerbėjai nusilenkdavo ne tik karaliui, bet ir jo lovai. Ko tik žmogus nesugalvojo, gulėdamas lovoje! Štai Bavarijos karalius Liudvikas II buvo išsirengęs lovą taip aukštai, kad kas vakarą kopdavo į ją kaip į katedros bokštą..

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR VAIKAIČIAIS VIENA GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ - LIETUVIŠKAI!

LAIDŲJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

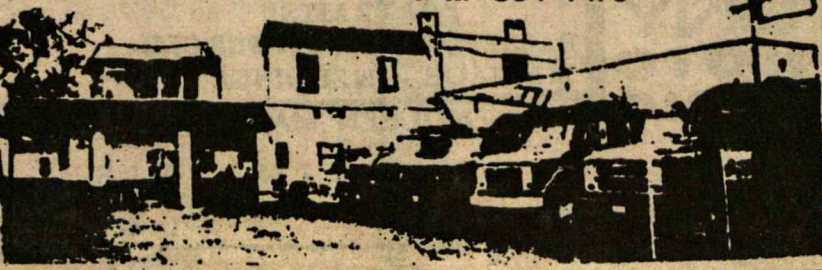
J.F.Wilson & Sons Inc.
123 Maple Blvd., 5784 Verdun Ave.
Chateauguy, Que., Verdun, Que.
Tel: 691-4763 Tel: 767-9956

Modernios Kopyčios

GUY RICHARD ROOFER - COUVREUR

7725 GEORGE STR., LASALLE, QUE. H8P 1C5
Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogdengys GUY RICHARD, kuris jau seniai aptarnauja lietuvius. Darbas garantuotas, ir prieinamomis kainomis.

Tel: 364 1470 Fax: 364 1470

● JADVYGA JUODVIRŠIENĖ (VOLAKAITĖ) mirė Reddy Memorial ligoninėje rugsėjo mėn. 22 d., būdama 82 metų. Palaidota iš AV P-jos bažnyčios.

Liko vyras Mikolas. Užuojauta artimiesiems.

● Savo mylimos draugės a.a. Monikos Grinkienės atminimui "NL" aukojė \$25,- E.Kirstukienė. Nuoširdžiai dėkojame! "NL"

GRAŽIAI PASVEIKINO SUKAKTUVININKĄ ANTANĄ ČEPULĮ

Š.m.rugsėjo mėn. 28 d. vakare į "NL" patalpas susirinko geras būrys tautiečių sulaukusių "NL" techninį talkininką, šaulį Antaną Čepulį.

Augusto Mylės iniciatyva, su viešnios Zuchros Bulaukienės ir "NL" Valdybos nario Antano Žiuko talka, buvo surengtos vaitės.

Solenizantui atvykus kartu su žmona Marcele, juos pasitiko smagi daina, kurią girdėjome per garsojuostę, įgrotą "Armonikos".

ISPĖJA GAISRININKAI

Gaisrų inspektoriai skelbia ir ragina gyventojus išjungti skrudinimo (toaster) aparatus, nes jų mechanizmas toks, kad gali pats tam tikrose sąlygose, įsijungti. Ypatingą dėmesį reikia atkreipti, jeigu tas skrudintuvas statomas netoli užuolaidų. Nemaža gaisrų įvyksta kaip tik dėl neišjungto nuo sienos skrudintuvo.

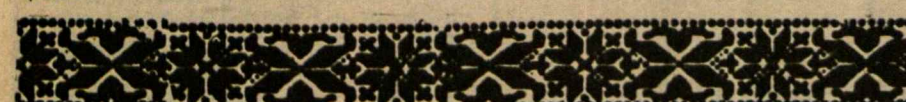
Jeigu išvykstate keiloms dienoms iš namų, atjunkite nuo sienos savo mikrobangų krosneles ir VCR aparatus.

Jeigu kartais būtų koks nors elektros tiekimo sustabdymas ir paskui vel staiga įjungta srovė, staugus pakrovimas gali ir perdeginti tokius aparatus. Geriau nerizikuoti!

● LASALLE Miesto savi-valdybė siūlo išgyti jų talpintuvą maisto liekanų perdirbimui už 25 dol. Taip pat bus duodamos instrukcijos, kaip jį var-toti spalio mėn. 12 d. 7:30 val. v. Miesto Savivaldybės patalpose, 55 Dupras Ave., LaSalle. Talpintuvus laikomas lauke, 34 cm. X 34 cm. dydžio, sumažina virtuvinių atliekų iki 30% ir pagamina gerą,

AUKOS "VAIKO TĖVIŠKĖS NAMAMS"

A+A JUOZO PAKULIO ATMINIMUI: H.Z. Lapinai - \$25
G. Kudžmienė - \$20., N.V. Jakonai - \$20., G. Montvilienė - \$20., Jonelienė - \$20;
A+A J. ŠVEIKAUSKIENĖS ATMINIMUI: Br. Bendžienė - \$20.

Dr. PHILIP STULGINSKIS Dental Surgeon Dantų gydytojas-Chirurgas 8606 Centrale, (kamp. 45 Av.) Suite 209, LASALLE, Qué. H8P 1N5; tel: 364-4658	Dr. MICHEL HUYNH Dantų Gydytojas-Chirurgas (huv.dr. J. MALIŠKOS būras) 1440 St. Catharine St., W. Suite 701 Tel: 866-9297 Montreal, P.Q. H3G 1S5
---	--

ADVOKATAS
ROMAS IŠGANAITIS
822 Ile de France, St. LAMBERT, Que. J4S 1T7
Tel: 465-1538, Fax: (514) 923-2219

Notarė
RŪTA POCAUSKAS - RUDINSKAS
L.L.L. D.D.N.
1155 rue Metcalfe, Suite 1143,
SUN LIFE BUILDING
Montreal Québec, H3B 2V6
Tel: 871-1430 ; Fax: 871-1784

Antanas Čepulis taria padėkos žodį savo jubiliejaus pagerbtuvėse, š.m. rugsėjo mėn. 28 d., LaSalle, Que.

Jam buvo prisegtas korsažas ir jis pasodintas į papuoštą kėdę.

Renginį patyrusiai pravedė L.K. MINDAUGO Šaulių K-pos pirmininkas ir "NL" administratorius Augustas Mylė, taręs pirmuosius sveikinimo, o kartu ir padėkos žodžius Antanui Čepuliui. Pasveikino L.K. MINDAUGO Šaulių K-pos vardu, "NL" darbuotojų vardu, priminė ir jo nuveiktus darbus AV P-jos reikaluose, būnant eilę metų

Komiteto pirmininku, bei kitose pareigose.

Visų vardu Augustas Mylė įteikė kortelę su dalyvių parašais ir bendrą dovaną. Visi sugiedojo "Ilgiausių Metų".

Po to pasveikino AV P-jos kleb. kun. J. Aranauskas, SJ, padėkojo už jo įdėtą ilgų metų darbą Parapijos reikalams ir, iš eilės, visi kiti - nuoširdžiai, dažnai su jomoru (kurio, kaip žinome, netrūksta ir pačiam sukaktuvininkui).

Nuotr: Augusto Mylės

Antanas Čepulis visiems nuoširdžiai padėkojo.

Malonu buvo pagerbti žmogų, kuris taip tvirtai ir geranoriškai, be pompastikos, veikė ir veikia mūsų tarpe, žinojo ir žino, ko mums reikia, išlikdamas pats savimi.

Pažymėtina, kad netrūko ir dainų, kurių dar nemaža visi atsiminėme ir dainavome. Ši jaukų pobūvį jos padarė dar jaukesnį, linkint ir toliau sveikatos ir malonių metų jubiliatui.

SES. ALBINA PAJERSKAITĖ MONTREALYJE

Montrealyje Rugsėjo mėn. viduryje lankėsi Sesuo Albina Pajerskaitė, Vyriausioji Šv. M.M.N. Prasidėjimo Seselių vadovė ir CARITAS direktorė. Aplankiusi JAV, Kanadoje- Toronto, RUTOS Klube Montrealyje kalbėjo apie dabartinę padėtį Lietuvoje.

Su ja taip pat buvo atvykusi Ses. Ignė, Putnamo Vienuolyno JAV-se Vyresnioji.

Nuotraukoje: Ses. Ingė, Ses. Albina Pajerskaitė ir Ses. Paulė viešnagės metu.

Nuotr: Nijolės Bagdžiūnienės

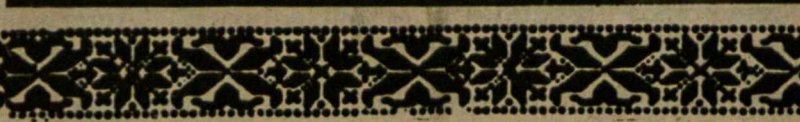
natūralią trąšą, kuri tinka daržui arba pievai jūsų kieme.

Pageidautina nusiųsti kuponą, kuris atspausdintas vietiniame "Le Mesager", pridėjus \$25. čekį, psl. B9.

DĖMESIO!

Kaune, Žaliakalnyje išnuomojamas privtus 4% kamb. butas I-me aukšte. Saugus, su dekoratyvinėmis grotomis ant langų. Apsildomas dujomis. Sodas, kiemas, naudojamas rūšys.

Tel. Montrealyje: 483-4461, Rozita arba Adas. Kaune tel: 79-78-22 -Škema.

EUROPARCEL
APTARNAUJAME LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ

Mes su malonumu teiksime aukščiausios rūšies patarnavimą, todėl prašome ir toliau naudotis mūsų paslaugomis. Laukiame Jūsų telefono, jeigu norite, kad siuntiniai būtų paimti iš Jūsų namų. Siuntiniai priimami, kaip ir anksčiau, **TREČIAIDENIAIS**, nuo 9 val. r. iki 7 val. v. Kaina \$5.10 už kg. Siuntiniai pristatomi tiesiog į namus. Nėra maksimumo svorio. Minimumas - 2 kg. arba \$10.

SKAMBINKITE INFORMACIJOS IR APTARNAVIMO REIKALAIŠ BET KADA - 7 DIENAS.

TEL: 937-9898
1450 rue DE SEVE,
MONTREAL H4E 2A7
Vytautas Gruodis, Jr.

Maurice Kaplan
KAILIŲ SIUVĖJAS

- * Didelis pasirinkimas gatavų paltų
- * Saugojimas vasaros laiku (storage)
- * Taisau ir remodeliuoju
- * Siuvu ir parduodu

1449 rue St. Alexandre
Suite 500 A
Montreal, P.Q., H3A 2G6

Telefonai:
844-7307 ir 288-9646

TONY PHOTO STUDIO
PORTRAITS
PASSEPORT - COMMERCIAL
MARIAGE - WEDDINGS
5220 ch. QUEEN MARY Rd.
TONY LAURINAITIS
Montreal, P.Q. H3W 1X5
Tel: 481-6608

1475 DE SEVE St. Montreal, Que. H4E 2A8
Tel: 766-5827; 766-5830

FAX: 514-766-1349.

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

AKTYVAS virš \$29,000,000;

REZERVAS virš \$2,000,000

MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m. -	6.50%	Taupymo - special.	1.50%
Certifikatus 2 m. -	7.25%	Taupymo - su gyv. dr.	1.25%
Certifikatus 3 m. -	7.75%	Taupymo - kasdienines	1.50%
Term. indėlius:		Einamos sąsk.	1.00%
1 metų	5.50%	RRIF-RRSP - 1 m. term.	6.50%
180 d. - 364 d.	5.50%	RRIF-RRSP - 2 m. term.	7.25%
120 d. - 179 d.	4.75%	RRIF-RRSP - 3 m. term.	7.75%
60 d. - 119 d.	4.75%	RRIF-RRSP - taup.	2.00%
30 d. - 59 d.	4.25%		

IMA UŽ:

Nekiln. turto:		asmenines - nuo	8.00%
1 metų	8.25%		
2 metų	9.25%		
3 metų	9.50%		

Informacija apie naujasias palūkanas "Lito"

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

PAMINĖJO A.A. JUOŽĄ PAKULĮ

Š.m.rugsėjo mėn. 24 d., šeštadienį, 11 val., AV P-jos bažnyčioje vyko gedulinės Mišios Juozui Pakuliui, neseniai išvykusiam į Torontą ir ten mirusiam.

Į Mišias atvyko - jau dabar torontiečiai- žmona Magdalena, duktė Silvija Piečaitienė su vyru Vincu. Pagerbti Mirusįjį buvo susirinkę apie 100 bičiulių ir draugų.

Mišias atnašavo kleb. kun. J. Aranauskas, SJ., giedojo sol. Gina Čapkauskienė, vargonavo muz. Mme M. Roch.

Dalyviams salėje buvo gražiai ir skaniai paruošti pietūs, kuriais rūpinosi šeiminkė A. Keršienė, talkininkaujant jos dukrai Teresei Mickienei ir sūnui Andriui.

Magdalena Pakulienė pasakė nuširdų ir gražų padėkos žodį montrealiečiams bičiuliams, įvertindama gausų atsilankymą ir gražius prisiminimus.

● Choristo a.a. VINCO KAČERGAUS gedulinėse Mišiose gražiai giedojo AV P-jos Choras, kurio vadovu yra Antanas Mickus. Dirigavo Mme Madelaine Roch, vargonavo muz. Aleksandras Stankevičius.

Pagerbiant ir prisimenant puikų a.a. Vinco boso tembro balsą, A. Mickaus iniciatyva buvo per garšialabį pagrota Vyrų Okteto įrašyta juosta 1988 m. "Mary Queen of the World" katedroje, minint Biržėlinius Trėmimus. Iš jos aiškiai girdėjosi Vinco Kačergaus balsas...

AV P-jos Choras taip pat visada prisimins, kaip, minint antrąjį Choro veiklos dešimtmetį, sugalvota išleisti plokštelę, bet nebuvo lėšų. Pirmasis tam tikslui paskolinti nemažą sumą rizikavo Vincas Kačergius. Be jo tokios paramos, tos plokštelės nebūtų buvę. Jos išleista 1.000 egzempliorių. A.M.

Dėmesio:

Dėl remonto, Montrealio požeminio traukinio Metro žaliosios linijos traukiniai neveiks sekmadieniais nuo LAPKRIČIO 13 d. iki LAPKRIČIO 27 d., ir SAUSIO 8 dieną.

Autobusai tarp Atwater ir Frontenac stočių sustovins prie Papineau, Beaudry, St. Laurent, Place des Arts, McGill, Peel ir Guy-

Concordia.

Oranžinės linijos traukiniai neveiks sekmadieniais iki lapkričio mėn. 6 dienos ir spalio 10 dieną.

Autobusai nuo Lionel Groulx stoties važiuos iki Berri-UQUAM, sustodami Champ des Mars, Place d'Armes, Square Victoria, Bonaventure, Lucien l'Al-lier ir Georges Vanier.

Maurice Electrique Ltee
Entrepreneur Electrical
Electricien Contractor

MAURICE ANTONIUK - ELEKTROS ŠILDYMO SPECIALISTAS
102A Allion
LASALLE, Que, H8P 2C5
TEL: 366-5484

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
NAMAI · AUTOMOBILIAI · PREKYBA · ATSAKOMYBĖ
3907 A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 722-3545; Fax: 722-3546
JOANA ADAMONYTĖ A.L.B., DONNA SVRAKA A.L.B., PETRAS ADAMONIS C.L.B. Res: 256-5355
Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD
ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALUMINIJUM, PLIENU, PLASTINE MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS
Savininkas - Mike OSKOWICZ
3351 Belair St., Montreal, Que. H2A 2A5
Tel: 721-9496; res. 729-2446